СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. Олифантъ, Па. Четверъ 18 го Децембра 1902. Число 51.

Що чувати въ свѣтѣ.

Заграничча преса донесла недавно, що правительство Сп. Державъ порѣшило запросити на всесвѣтну выставу въ Ст. Лоисъ, Мо. деякихъ европейскихъ монархôвъ. Мѣжь запрошеными мають бути: анґлійскій король, нѣмецкій цѣсарь, россійскій царь и пр. Всѣ они були-бъ гôстьми републики. Згадуючи о тôмъ донесеню, поступова частина американьской пресы додае вôдъ себе ѣдкй и повнй досады уваги, якй не е нѣчимъ иншимъ, лише осторогою, для заголомшеного блескомъ имперіялизму правительства. Тй уваги звучѣть менше-бôльше такъ:

Правительство запрошуе до Сп. Державъ коронованй головы Европы, котрыхъ нашъ народъ мае гостити? Мы въ Америцѣ нѣчого о тôмъ не знаемо. Намъ звѣсно тôлько, що вôдъ часу проголошеня независимости Сп. Державъ, нѣ одна зъ коронованыхъ головъ не доступила у насъ такои почести, нѣ одно правительство не просило ихъ въ гостину, нѣхто не здѣлавъ еще сего въ имени народа. Теперѣшнй керманичѣ державы були бы перьвыми, що не вагують ся ити въ новôмъ напрямѣ. Скажемо имъ однаčе, (наколи донесеня заграничныхъ дневникôвъ правдивй), що ступають на дуже ховзку и небезпечну дорогу. Сп. Державы мають наскрôзь демократичный устрôй, а въ серцахъ ихъ горожанъ глубоко вкорѣнила ся попана для републиканьскихъ звычаѣвъ, усвяченыхъ старою традиціею. Уважайте-жь панове керманичѣ, що на коштъ и въ имени народа, але безъ его дозволу, идете бити поклоны передъ заграничными монархами! На тôмъ можете попечи ся. Най собѣ ѣдуть до насъ коронованй головы на выставу, тай най и знають при тôмъ, що въ нашихъ очехъ они були, е и будуть лише людьми. Представителѣ нашои републики, котрй инакше задивляють ся на свѣтъ, не е нашими представителями,

Пôсля справозданя міністерства скарбу, доходы Сп. Державъ въ минувшôмъ роцѣ, що скôнчивъ ся зъ днемъ 30. червня с. р., выносили 604 міліоновъ 326 тысячь 280 долярôвъ и 47 центôвъ, а розходы 493 міл. 38. тыс. 904 долярôвъ и 70 центôвъ. Надвышка доходôвъ надъ розходами выносить загаломъ 191 міл. 287 тыс. 375 долярôвъ и 77 центôвъ. Буджетъ на рôкъ 1903—1904 выказуе около 580 міліоновъ 225 тысячь розходу, та за те и надвышка доходôвъ е значно бôльша, бо выносить ажь 33 міліоны долярôвъ. Рубрика выдаткôвъ на рôкъ 1903—1904 представляе ся такъ:

На кошта законодавства 5 міл. 267 тыс. 845 дол., выдатки правительственнй 26 міл. 61 тыс. 653, судôвництво 756 тыс. 270, выдатки на дипльоматôвъ 2 міл. 145 тыс. 415, удержане арміи и маринарки 152 міл. 881 тыс. 55, справы Индіянъ 7 міл. 685 тыс. 790, платня для ветеранôвъ 139 міл. 846 тыс. 480, роботы публичнй 61 міл. 277 тыс. 852 почта 8 міл. 242 тыс. 856, всѣ иншй выдатки 52 міл. 444 тыс. 73., постôйнй выдатки, давнѣйше ухваленй 132 міл. 589 тыс. 820 долярôвъ.

Найбôльше гроша, якъ бачимо зъ сего, пожирае мілітаризмъ, себто удержане арміи и маринарки, та й платня для ветеранôвъ, безъ чого могло бы обôйти ся при иншихъ обставинахъ.

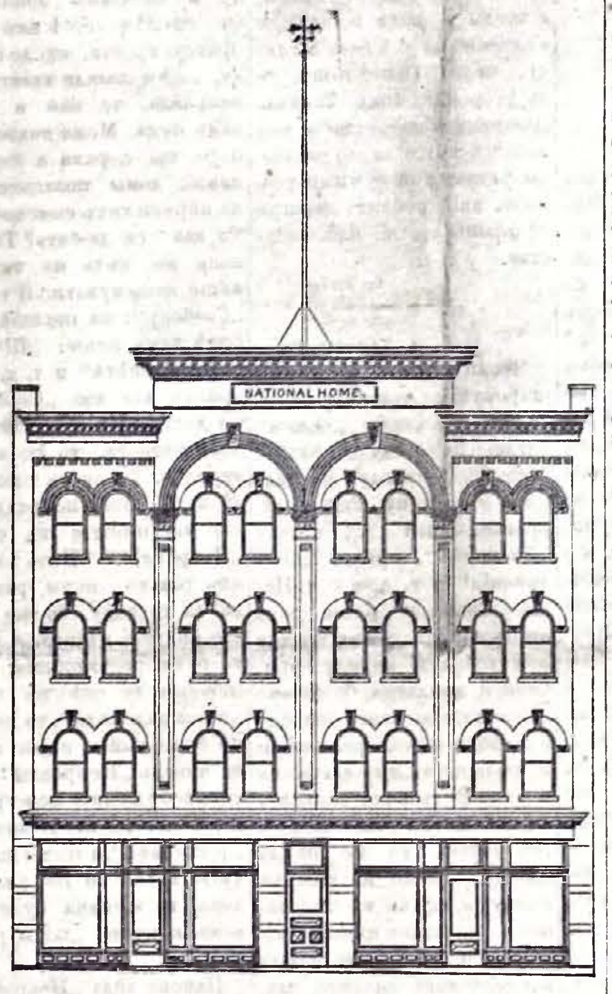
Соймъ державы Мериляндъ ухваливъ оногды законъ, якій заобезпечуе робôтникôвъ вôдъ нещасливыхъ выпадкôвъ при працѣ. Новый законъ вкладае на властителѣвъ фабрикъ, майнôвъ и т. и. обовязокъ, платити за кождого робôтника до касы стану по 60 центôвъ чвертьрôчно, за що будуть звôльненй вôдъ отвѣчальности въ случаю смерти робôтника при працѣ. Родина або спадкоемцѣ такого робôтника, одержать тодѣ зъ касы стану 1000 долярôвъ.

Що правда, новый законъ не приносить великои полекшѣ для робôтникôвъ, а въ додатку не е вôнъ безъ користи для капіталістôвъ, та все таки лѣпше и се вôдъ нѣчого. Головна рѣчь въ тôмъ, що зроблено першу пробу въ сѣмъ напрямѣ: опôсля можна буде здѣлати бôльше. Держава Мериляндъ е першою мѣжь усѣмъ станами союза, що вводить у себе такій законъ.

Послѣдными часами знову стали доходити вѣсти про жорстокости американьского войска на Филипинахъ. Якъ перше такъ и теперь знущають ся оно надъ туземцями, за найменшу провину беруть ихъ на тортуры, убивають плѣнникôвъ и т. п. Показало ся примѣромъ, що майоръ Ґлінъ, комендантъ залоги въ Балямбонъ, на островѣ Люзонъ, велѣвъ безъ суду розстрѣляти кôлькохъ проводникôвъ туземцѣвъ, котрй не знали добре дороги и завели на манôвцѣ вôддѣлъ американьского вôйска. Помимо сего, що воякамъ не приключилось нѣчого злого, туземцѣ заплатили свою похибку житемъ. На скаргу кôлькохъ визывовыхъ Филипинцѣвъ, приказало міністерство вôйны поставити майора передъ военный судъ.

Сей самъ майоръ бувъ уже разъ судженый за тортуроване Филипинцѣвъ. Засуджено его тодѣ на 500 долярôвъ кары и выдалено зъ чинной службы на оденъ мѣсяць. Кара легка, задля того не покаявъ ся.

По довгихъ торгахъ и короводахъ згодило ся позавчера коломбійске правительство удѣлити Сп. Державамъ потрѣбныхъ концесій и продати пасъ землѣ на будову панамского каналу за 7 міліонôвъ долярôвъ. Грошѣ мають бути выплаченй до 1-го цвѣтня 1903 р.



Третій спôлковый дôмъ въ Yonkers N, Y.

На сѣмъ образку видно плянъ третого дому рускои компаніи въ Йонкерсъ. Будова его буде стояти около $30.000. Дôмъ буде готовый зъ весною. Отъ до чого доходять Русины, коли суть въ едности и згодѣ. Слава и честь бравымъ Йонкерцямъ!

Чорна хмара зависла надъ Венезуелею зъ вины президента Кастро. Нѣмеччина и Анґлія домагали ся, якъ звѣстно, вôдъ Венезуелѣ вôдшкодованя въ сумѣ 2,500.000 долярôвъ. Сума не велика, та убога Венезуеля и сего не мала, въ наслѣдокъ чого обѣ державы выслали на венезуельскй береги сильну военну фльоту, котра мала спонукати довжника до поспѣху. Коли одначе и теперь не було выглядôвъ на стягнене вôдшкодованя, выдано Венезуели ультиматумъ, себто послѣдну осторогу, що въ случаю довшои проволоки, обѣ пошкодованй державы займуть венезуельскй порты и будуть ихъ доти арендувати, доки не вôдберуть свои грошѣ.

Тодѣ президентъ Кастро, вмѣсто заспокоити могутныхъ ворогôвъ, приказавъ увязнити всѣхъ анґлійскихъ и нѣмецкихъ пôдданыхъ. Супротивъ сего сполученй фльоты обохъ державъ вплинули до порту, заполонили военнй кораблѣ Венезуелѣ и высадили на берегъ своихъ морякôвъ. Вôдъ сего недалеко вже до вôйны. Ситуація дуже грôзна, а дипльоматы не вѣщують зъ неи нѣчого доброго. Самъ актъ президента Кастро, арештованя всѣхъ нѣмецкихъ и анґлійскихъ горожанъ, уважають за выдане вôйны.

Робôтникамъ и убогимъ жителямъ середущои Росіи доскулюе велика нужда. Тысячѣ людей голодуе въ наслѣдокъ недостачѣ працѣ, а и тй що працюють одержують такъ малу платню, що не можуть зъ неи удержати ся. Зъ тои причины чимразъ частѣйше лучають ся заворушеня и страйки, котрй царскій урядъ топить въ крови.

Великій страйкъ выбухъ дня 6 с. м. въ Петербурзѣ. Завôзване вôйско стрѣляло до робôтникôвъ, при чѣмъ погибло 12, а раненыхъ було 30 люда. Кромѣ сего увязнено около 100 робôтникôвъ. До подôбныхъ страйкôвъ и пролиту кровы приходить также часто въ Москвѣ и Одесѣ.

Обструкція стае ся постепенно „насущнымъ“ хлѣбомъ для монархічныхъ парляментôвъ Европы. Зв... она въ Австріи, Бельґіи, Анґліи, а послѣдными часами зачала ся также въ парляментѣ нѣмецкого цѣсарства. Ходить ту именно о нову тарифу цлову для Нѣмеччины. Великй властителѣ земскй, дѣдичѣ, радй бы положити на заграничнѣ збôжа велике цло, щобы не допустити ихъ до краю, а опôсля дорого продавати свое збôже. Та зъ огляду на се, що въ такôмъ случаю, значно подорожѣвъ бы хлѣбъ, а сотки тысячь убогихъ робôтникôвъ було бы засудженыхъ на голодову смерть, робôтничй послы зъ соціялістичнои партіи нѣякъ не хочуть допустити въ парляментѣ до ухваленя новои тарифы. Въ тôй цѣли выголошують довжезнй бесѣды, домагають ся поименного голосованя надъ кождою дрôбницею и диспутують зъ кождымъ бесѣдникомъ, чимъ проволѣкають дѣло безъ кôнця. Дѣдичѣ дуже лютй за те на соціялістôвъ, лають ихъ, починають бучѣ, але... се нѣчогôсенько имъ не помагае. Соціялісты ведуть дальше обструкцію.

И въ палатѣ французкого парляменту прійшло оногды до такои бучѣ, якъ то лучае ся иногдѣ по американьскихъ готеляхъ. Выкликала еи попôвска партія, звана клерикальною, котрôй не по нутру поступовй змаганя парляментарнои бôльшости. Приклика на поліція вынесла зъ палаты кôлькохъ найбôльшихъ крикунôвъ и тодѣ наставъ спокôй.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Грудень		
18	Ч.	Савы
19	П.	**Николая чудотворця**
20	С.	Амвросія еписк.
21	Н	**27. по Сош. Патапія**
22	П.	**Непор. Зачатіє Богор.**
23	В.	Мины
24	С.	Даніила стовпника

— **Дикій** чоловѣкъ живе въ лѣсахъ коло Пембайнъ, Віс. и робить доохрестнымъ фармерамъ богато пакости. Єго поживою мясо зъ овець, якй краде въ фармерôвъ. Дж. Кота, богатый фармеръ, доносить до анґлійскихъ часописей, що за послѣднихъ кôлька мѣсяцѣвъ пропало ему 5 овець. Черезъ довшій часъ не мôгъ выслѣдити фармеръ, де дѣвають ся его вôвцѣ. Ходивъ по лѣсѣ, пытавъ, шукавъ, такъ все дармо. Ажь коли недавно стрѣтили ся рубачѣ зъ дикимъ чоловѣкомъ, була загадка розвязана. — Сей дикій чоловѣкъ живе въ печерѣ, ходить зовсѣмъ наго, а на цѣлôмъ тѣлѣ порослый довгимъ волосемъ, неначе малпа. Коли увидить людей, зъ крикомъ утѣкае въ гущавину. Хто вôнъ е, звôдки прійшовъ и вôдъ коли живе въ тыхъ лѣсахъ, нѣхто не знае.

— **Безталаннымъ** майнерамъ кождои хвилины заглядае смерть въ очи. Ось и дня 9. с. м. експльодувавъ динамітъ въ копальни коло Вілксберъ, Па. и убивъ 5-охъ, а покалѣчивъ 8-охъ майнерôвъ. Причиною нещастя бувъ ховзкій коритарь. Майнеръ Філіпсъ вносивъ до копальнѣ скриночку въ якôй було 56 динамітовыхъ набоѣвъ, при чѣмъ пошпотавъ ся и упавъ разомъ зô скринкою. Наслѣдкомъ сего експльодували динамітовй набоѣ зъ такою силою, що розôрвали Філипса на дрôбнй кусий, а 4. другихъ майнерôвъ убили на мѣсци. Кромѣ сего було покалѣченыхъ 8. майнерôвъ, котрй працювали недалеко вôдъ мѣсця нещастя, а копальня такъ ушкоджена, що компанія замкнула еѣ на необмеженый часъ.

— **Експльозія** нафты лучила ся дня 5. с. м. въ пристани коло Сенъ Франсиско, Кал. на корабли „Проґрессо.“ Експльодувавъ котелъ зъ нафтою, опôсля кôлькадесять бочокъ наразъ, почѣмъ цѣлый корабель почавъ горѣти. Въ часѣ першои експльозіи находило ся на корабли 60 осôбъ; зъ тыхъ 14 було покалѣченыхъ, а прочй спасали житте скорою утечею. Около 10 осôбъ упало мабуть у воду и утопило ся, бо доси не могли ихъ вôдшукати. Смертельно покалѣченыхъ е два робôтники: якійсь Джіпсонъ и Г. Корона. Матеріяльну шкоду обчисляють на 200 тысячь долярôвъ.

— **Яку** потѣху мають деякй родичѣ зъ дѣтей, свѣдчить слѣдуюча подѣя. Въ Уйгелю, на Угорщинѣ, згорѣла недавно одна хата. При гашеню пожежѣ выявило ся, що хату пôдпаливъ М. Малачекъ, рôдный сынъ властителя хаты и то зъ мести за те, що батько не хотѣвъ позичити ему грошей на пропôй. Родичѣ Малачка и три иншй особы, що спали тодѣ въ хатѣ, погибли въ огни, бо сынокъ добре замкнувъ дверѣ, щобы не втекли. Дôзнавшись о тôмъ, розъяреный народъ хотѣвъ сейчасъ линчувати звѣрского сына. Вже кôлькохъ сильныхъ мущинъ провадило его, абы кинути живцемъ въ огонь, коли въ тôмъ надоспѣли жандармы и захистили убійника передъ гнѣвомъ народа. Та сякъ, чи такъ, не мине его шибениця.

— **Незвычайный** случай рабунку зайшовъ дня 22. м. м. вечеромъ на головнôмъ двôрци у Львовѣ (Галичина). Якась п. Текля Журовска, вдова, мала ѣхати изъ своимъ судженымъ въ подорожь до его родичѣвъ. Не маючи дрôбныхъ грошей на білетъ, добула зъ мошонки въ почекальни 1000 ґульденовый банкнотъ и дала его судженому, щобы купивъ при касѣ білеты. Коли суджений пôшовъ сповнити еи бажане, п. Ж. усѣла собѣ на лавцѣ межи якимсь селяниномъ а его жѣнкою. Наразъ селянинъ бачучи въ рукахъ п. Ж. мошонку, ударивъ еи зъ цѣлои силы пястукомъ въ груди и вырвавъ зъ рукъ мошонку, де було ще два банкноты по 1000 зр. Панѣ Ж. зôмлѣла, а вôдтакъ попала въ станъ первовои несвѣдомости, такъ, що доперва по двохъ годинахъ можна було довѣдати ся, що властиво зайшло. На поліцийнôй инспекціи оповѣла, що до Галичины вернула недавно по 20-лѣтнôмъ побутѣ въ Америцѣ, де заощадила собѣ 60.000 К. Заѣхала до якоись родины пôдъ Львовомъ, котра мала посередничати въ купнѣ реальности. Але родина замѣсть того почала еи сватати зъ якимсь своякомъ и выслала въ его товариствѣ до Львова, щобы выхлопотати дозвôлъ въ гр. кат. консисторіи. Справу полагоджено и пара женихôвъ выбрала ся власне въ дальшу дорогу на двôрець, де стрѣнула ихъ повысша пригода. Рабунокъ наступивъ въ хвили, коли не було нѣякихъ свѣдкôвъ, а зловити рабôвника, було такожъ за пôзно, бо по двохъ годинахъ вôдъѣхало зъ двôрця кôлька поѣздôвъ въ рôжныхъ напрямахъ. Власти можуть дôстати рабôвника въ свои руки хиба при мѣняню банкнота.

НЕПОВЯЗАНІ ДУМКИ

у вôдповѣдь на листъ канадійского священика.

Не случай учинивъ се, що мы, товаришѣ зъ одного року, майже зъ однои шкôльнои лавки, прійшли до сего вôльного краю. Думки, якй плекалисьмо зъ малку, прійшло ся намъ дорослымъ увести въ жите. Великй идеѣ Шевченка, Шашкевича та другихъ, вôлляли въ наше серце той огень, котрый до смерти не потахае, велику любовь до Украины Руси. Божа наука Христа-Спасителя, яку побиралисьмо на богословію, лишь скрѣпила, утвердила въ насъ се переконане, що мусимо жертвовати цѣле жите бѣдному, покривдженому рускому народови, нашôй безталаннôй вôтчинѣ. Добрый христіянинъ мусить бути добрымъ Русиномъ, бо рускій патріотизмъ не е ничь иншого, лишь выконане заповѣди о любови ближнього. Богатй народы, якъ польскій та московскій, зъ котрыми жиемо, не потребують нашои помочи, бо ихъ доля певна, они мають свои средства доходити до своихъ цѣлей. Але у насъ, на Руси, роботы богато, а рукъ розумныхъ до працѣ мало. Наша цѣль ясна: моральне и матеріяльне добро для народа. Та що, коли средства скупй до тои меты. Длятого то робота наша труднѣйша, але и заслуга передъ Господомъ бôльша, коли не устрашимось великои задачѣ.

Отсѣ думки пристали намъ до серця и они е подвалиною нашои роботы тутъ въ Америцѣ якъ и нашихъ товаришôвъ у старôмъ краю. Цѣлый нашъ блудъ е той, що мы не годнй вôдлучити науки Христа вôдъ роботы для Украины-Руси. Служачи справѣ вôтчины, гадаемо щиро, що дѣлаемо для христіяньскои идеѣ. Щожь виннй мы тому, що якъ читаемо про Фарисеѣвъ заразъ на думку приходять Куляви, Ольшевскй та иншй, читаемо про Анну та Каяфу — то бачимо всѣлякихъ латиньскихъ біскупôвъ, а читаемо про зраду Юды то такъ передъ очи и тиснуть ся усѣ москвофілы.

Еще одна провина й недостача въ нашôмъ характерѣ. Мы мрѣемо. Намъ снить ся се, що хлопъ чи робôтникъ мае вмѣти читати и писати, мае мати людске жите, та що кождый чоловѣкъ е и мае бути рôвный передъ Богомъ и людьми. Мы вѣримо, що кождый чоловѣкъ мае однаке право до всѣхъ Божихъ дарôвъ пôсля своеи заслуги.

А не хочемо вѣрити, щобы маленька дитина, хотьбы й цѣсарска, вже въ пелюшкахъ була фільозофомъ, анѣ навѣть въ тое, щобы кождый цѣсарь та король бувъ найрозумнѣйшій та найлѣпшій зъ усѣхъ людей въ державѣ. Мы думаемо, що чоловѣкъ по заслузѣ мае мати проводъ и достоиньство, а не задля того, що его тато бувъ ґрафомъ, княземъ чи царемъ.

И мы такъ у своихъ головахъ передумали, що Господь Богъ давъ такій законъ, що лише цѣлый народъ мае право рѣшати о своѣй доли та выбирати своихъ керманичѣвъ. А щобы не зôйшовъ на мановцѣ, вôдъ того е христіяньска наука и мораль, е св. церковь, котра мае обовязокъ святе слово вѣрно и непомыльно передавати народнымъ масамъ.

А теперь вже мушу признати ся и до найтяжшого злочину, до якого стремѣлисьмо доси та такъ въ сѣмъ грѣху закаменѣли, що й надальше не думаемо его покидати.

Сей злочинъ превеликій! Подумайте лише, мы стремимо до того, щобы бути въ своѣй власнôй хатѣ. — Якъ посмѣли мы, сыны и правнуки рабôвъ, мы, хамске кодло, здобути ся на таку зухвалôсть? Самъ не знаю. Може бути, що въ такій нещасливый рôкъ мы ся породили (мы всѣ майже однолѣтцѣ), може бути, що хтось кинувъ на насъ уроки, але може бути и се, що мы заразили ся, читаючи исторію другихъ народôвъ. Та вже добре и не скажу, якъ то стало ся, але якійсь у насъ такій переверненый розумъ, що хочемо, щобъ рускій народъ не бувъ наймитомъ нѣкому. Хочемо якъ найскорше загрѣти ся при своимъ власнôмъ огнищи у своѣй рускôй хатѣ, — просимо Господа, щобъ давъ намъ вôльну вôтчину!

А колисьмо бачили, якъ зъ пôдъ паньского гаразду втѣкае народъ за море, та якъ дознали ся, що тутъ не ма правдивыхъ рускихъ священикôвъ, змѣркували мы, що годѣ дати утопити ся тôлько тысячамъ нашихъ братôвъ у мѣжнароднôмъ мори. Въ старôмъ краю е хоть трохи робôтникôвъ, а тутъ не ма нѣкого. Проте и прийшли мы тутъ, щобы на вôльнôй земли не дати Русинамъ забути:

Чія правда, чія кривда
И чіи мы дѣти.

Мы ще й думаемо, що еміґрація зô старого краю конечна задля тѣсноты на ґрунтѣ и браку заробкôвъ. И се наше крѣпке пересвѣдчене, що що разъ бôльше Русинôвъ буде прибувати до Америки на кольоніѣ и заробôтки.

Проте мы е и на сторожи противъ вынародовленя, а зъ тымъ и покиненя св. вѣры, а зъ другого боку мы хочемо бути до помочи и порады въ орґанізаціѣ.

Нашою цѣлею есть перевести масову еміґрацію зô старого краю, щобы засновати на американьскôй земли нову Русь. Черезъ се поможемо выдобутись старому краеви вылѣзти изъ его економічнои нужды, а великôй части бездольныхъ запевнити собѣ оттутъ правдиво людске жите — буте.

Наша думка и мрѣя се кольонізація такихъ просторôвъ въ Канадѣ, де и клімать и земля подають надѣю на певну будуччину. Зарôбки въ Спол. Державахъ мы вважаемо лише переходовымъ, конечнымъ станомъ, де нашй бѣднй люде можуть заробити грошей на заведене порядныхъ фармъ.

При тôй цѣлôй роботѣ треба вважати на се, щобы згромадити усѣхъ людей въ однôй околици, такôй, котра малабы намъ заступити стару вôтчину, котра булабы для насъ тымъ, чимъ обѣцяна земля для Израиля.

Не порушую тутъ детайлічно справъ св. церкви и вѣры, божь се розумѣе ся само собою, що завсѣгды вѣрно та незмѣнно и хочемо и будемо при нихъ стояти а бороти ся зъ кождымъ ихъ ворогомъ, явнымъ чи потайнымъ.

Отъ зъ того, що я написавъ такъ на скорѣ, неповязано, нехай кождый осудить нашй думки и цѣли. Зъ сего заразомъ побачте, канадійскй нашй спôвробôтники, що намъ доси нѣчого такъ не бракувало, якъ саме вашои помочи. На вашъ дружный поклинъ мы вôдповѣмо, що мусимо злучити ся д' одной роботѣ на такихъ основахъ, якъ оттутъ подавъ. Коли вашй думки схôднй изъ нашими, подаймо собѣ руки до спôльного дѣла. Коли въ дечѣмъ пôдрядномъ рôжнимо ся, и тогди не розъєднуймось, бо одно есть мабуть певне, а то, що и вы и мы любимо Бога и нашу вôтчину. Пишѣть часто до насъ про такомошнй рускй справы, подавайте що важнѣйшого до „Свободы", а черезъ часту вымѣну гадокъ дойдемо до того, що праця наша тутъ и тамъ буде однакова.

У конець додамъ, що пишу се неуповажненый моими товаришами, зъ котрыми не було часу порозумѣти ся, але думаю, що вы суть рѣчи годять ся усѣ, а именно, що потреба намъ одной роботы для одной цѣли.

Одень зъ двананцятьохъ.

Дописи.

Pittsburg, Pa.

Напасть злого чоловѣка то тôлько, якъ похвала. Якъ чоловѣкъ не мае вороговъ, то значить, що вôнъ ниякій або нерозумный, бо лише такимъ людямъ дають спокôй темнй духи. Оттакй мысли приходять до головы менѣ, коли виджу, якъ нюйорскй недоуки зо всей силы клеветуть та очерняють нашого любого священика, о. Стефановича. А всьо за тое, що вôнъ оттутъ крѣпко при св. церквѣ, а за народъ радбы и жите положити. Та тѣ лайки и брехнѣ можуть пошкодити о. Стеф. хиба въ очехъ такого, котрый не мае вже нѣ каплѣ здорового розуму. Хтожъ придививъ ся житю и змаганямъ нашого священика, сей мусить сказати, що вôнъ высокого характеру священикъ и патріотъ. Тожъ то и бѣда тымъ, що зъ цѣлои силы працюють, освѣдомляють народъ, бо черезъ тое подрывае се бизнесъ лѣнюхамъ-лежибокамъ. Они такъ охотно, такъ радо дрѣмалибы, а тутъ роботящій спонукують ихъ, щобъ хоть трохи робили той хлѣбъ, якій имъ народъ подае. — Справдѣ надивовати ся не можу братямъ Русинамъ зъ угорского боку, що стае имъ терпеливости тримати зъ такими, котрй не то що нѣчого не вдѣютъ для рускои справы, але еще шкодять тымъ, котрй цѣле свое жите для Руси посвятили. Ба, на жаль, е кôлька навѣтъ такихъ, котрй въ тôй ненависти до „Украинцѣвъ" забувають за свою священичу честь и лучать ся зъ такою бандою, якъ нюйорска дурачки. Ну! Повѣншувати духовнымъ отцямъ такои злуки. Ще того бракуе, щобы взявъ васъ бувшій, вышмараный бартендеръ та повязавъ на шнурки та поганявъ вами, якъ безрозумнымъ стадомъ волôвъ. Отцѣ духовнй изъ угорскои стороны! Коли хочете, щобы васъ народъ не покинувъ, коли хочете, щобъ вважали мы васъ справдѣ Христа проповѣдниками, то мусите оттаку справедливу чинити роботу:

1) Вôдпекати ся разъ на все жидôвского мадярства та нѣколи нѣ мѣжъ собою нѣ зъ народомъ не вживати тои бесѣды, котра нагадуе кождому ту проклятy краину, зъ котрои Русинамъ прійшло ся утѣкати.

2) Мусите цѣлымъ серцемъ полюбити ту Русь, котра васъ годуе за широкимъ моремъ.

3) Не смѣете нападати тыхъ чесныхъ галицкихъ священикôвъ, котрй тутъ въ Америцѣ суть нашими проводирями въ дорозѣ до поступу, до гаразду. Коли ихъ проводомъ ведѣть успѣшну працю патріотичну, а згодомъ и вы станете на рôвнѣ зъ ними що до любови Руси, божь и у васъ не вийла а лишь руска кровь, що правда трохи запорошена мадярскою паприкою.

Вже и нинѣ мѣжъ вами е кôлькохъ щирѣйшихъ людей. Правда мала се горстка, але зъ сего е надѣя, що Мадяры не забили вамъ ще цѣлкомъ и серця и мозку, що ще тамъ на днѣ тлѣе якась руска искра. Нехай жежъ та искра бухне полымѣнемъ для рускои справы, а тогды у згодѣ и любови зъєднаемо ся усѣ безъ вгляду, чи се Галичанинъ, чи зъ угорского боку Русинъ. Дайжежь Боже, щобъ якъ найскорше се стало ся, щобы уставъ той сумный роздоръ, якій розбили декотрй мадяроны гр. к. набоженьства.

Ст. Мигаль.

Scranton, Pa.

Чесній читателѣ нашои щирорускои часописи „Свободы"! Я членъ „Союза" читаю „Свободу", читаю такожъ „Неправду" клапачку а збиранину нюйорску, православный „Свѣтъ", „Вѣстникъ", органъ „Соединеніе" и т. д. и т. д. Наша „Свобода" пише ничь инше а правду и е газета пожиточна и народу приемна и придатна, бо тôлько такои газеты нашъ народъ потребуе для ширеня вѣры и народности и поддержаня науки. Коли знаю всѣ американьскй часописи и всѣ читаю, то не найду лѣпшу. Чисто на нашôмъ языку, а що ся въ нѣй пише, то не жадне циганьство, тôлько щира правда. Газета искусителѣвъ на ничь здата, тôлько нашъ народъ баламутить, коле въ очи и въ серце. „Свобода" пише противъ вороговъ нашого народа, охороне вôдъ Ляховъ, москвофулôвъ, мадяронôвъ и вôдъ Айритôвъ. То тому нашихъ щирыхъ рускихъ духовныхъ патріотôвъ маемо ненавидѣти?.. Та я ся не чудую, чого тота шмата пише противъ, бо москвофуламъ ниже нѣ хто не може больше задати вôдъ тыхъ пару духовныхъ, котрй стоять на сторожи американьскои Руси. То е щира сердечна праця, такъ тяжка, якъ и того майнера, котрый щоденно свой хлѣбъ въ потѣ чола зароблие. — Такъ и тутъ пару межи нами есть духовникôвъ, котрй стараютъ ся, щобы нами чужій не ґаздовавъ, коли насъ на тое стати самыхъ. Тому то они стали Руси ворогами, що разомъ зъ ними не хвалять мадяронôвъ и москвофулôвъ. Знаете добре о томъ и вы, вороги нашй, що де нашй священики суть на котрôй небудь парохіи, всюды спокôй и гараздъ. Церковь, домъ парафіяльный, школа и читальня суть выплаченй; тамъ хоръ прекрасный, тамъ читальня и всякй порядки. Чи мы не можемо похвалити ся нашими галицкими духовниками за ихъ вынятком двохъ, то о. Обушкевича а о другомъ вже не хочу казати, бо вже тихо сидить, бачу, познавъ, де стежка въ горохъ. Я не черню жадного угорского священика, але кождый знае, що где оо. превелебнй, тамъ сварнѣ, клопоты, нещастя, бѣда. Церковь довгу мае бôльше, якъ мала тогды, коли еѣ ставили; школы нѣтъ, бо имъ не потреба, за читальню анѣ слова, бо то зараза, бо то радикальна робота. Хоръ то лемъ Украинцѣ узнають. И то панове вôдъ „Неправды" скажете, що то неправда? Але то правда, бо я не на однôй, але ажъ на двохъ угорскихъ парафіяхъ, то знавъ того вашого добробиту, що его хвалите. Коли мы тутъ заложили школу то самъ духовникъ казавъ, не оденъ, але було ихъ тутъ ажъ трехъ, що мы не радикалы, що намъ не треба школы, що хлопови треба шуфлю. То мы мусѣли школу и читальню понехати. Ото скажѣмь собѣ вже разъ правду въ очи, що де правда, то вы звыкли казати що неправда, то най и такъ вамъ буде. Може похвалите и то, що церкви и парафіяльнй домы позаписованй на айришскихъ епископôвъ. То вамъ ся любить? Та що, коли вы ничь не вмѣете, лише пащекувати. Я читаю „Свободу": на першôй сторонѣ тамъ пише: „Що чувати въ свѣтѣ" и т. д. пре красно, але що „Свобода" не дасть собѣ кому небудь носа утерати, то ею за то черните. Та що зъ того, коли всьо чиста неправда. А що вы пишете въ своѣй „Неправдѣ"? Ничь инше якъ тôлько „попы радикали" а то тому, бо не знаете бôльше нѣчого, а хочете бути редакторами. Якъ забудете въ снѣ тое слово „попы радикалы", то не годно буде выйти певно кôлька чиселъ „Неправды"! Мусите собѣ купити фоноґрафъ, може знаете, що то значить „фоноґрафъ", а тогды накричѣть, хотяй по 100 разы на день, то машина буде такожь кричала „попы радикалы".

Панове вôдъ „Неправды"! Перше покажте свою науку, трудъ, роботу за рускій народъ, бо на таке писане, якъ до теперь, шкода и часу и паперу и друку. Таку „ґазету" якъ „Неправда" можуть писати и бомы и батяры зъ улицѣ.

Михайло Югасъ.

Yonkers, N. Y.

Высоко почтенна Редакціе „Свободы" прошу помѣстити сихъ пару точокъ въ „Свободѣ"! Хрунѣвской компаніѣ „Неправды" жаль, що они не належать до нашого товариства, значить до компанійскихъ сторôвъ, и що не можуть въ жаденъ способъ бути членами того товариства, та що не можуть обкрадати сторôвъ компанійскихъ, якъ робили перше! Тотй хрунѣ брешуть, що нѣбы я роспинавъ ся за спôлку, а теперь ходжу и купую въ жидôвъ. Я роспинавъ ся за спôлку и розпинаюсь до днесь. Хто менѣ докаже що я купую въ жидôвскихъ сторахъ тому зложу $100. А если недокажуть, то всѣ суть циганами. Впрочѣмъ я зъ людьми такими не бавлюсь, що три роки тому черезъ цѣлу Службу Божу сидѣли по лѣсахъ и грали на гусляхъ, а теперь стали москвофулами. Чеснй люде высвѣдчать, що я купую всьо въ народнои спôлки. Въ „Неправдѣ" помѣщають ся такй дописи, якъ тй скринки, що суть по улицяхъ и люде кидають до нихъ будь якй листы.

Другимъ разомъ, если на букварѣ недовченый Гладикъ що пише о декôмъ, то перше най зволить пôти на болевартъ набрати троха бôльше розуму.

Иванъ Сабатъ.

Wolseley, Assa. Canada.

Колимь въ недѣлю зачавъ читати „Свободу", то ажь сплакав'емъ, якъ то бѣднй дѣточки по тыхъ фабрикахъ бѣдують. Чижь то родичѣ не повиннй пошукати якогось лекшого и певнѣйшого для нихъ хлѣба? Тажь на свѣтѣ ще е досыть вôльнои землѣ, Канада може ще примѣстити хоть бы й Русь цѣлу. Отъ и я заѣхав'емъ сюды 5 рокôвъ тому, а нынѣ, Богу дяковати, маю красне ґосподарство и для дѣтей певный кусникъ хлѣбця. Земля тутъ пшенична, першои клясы, уродить лѣпше анѣжь на Подôлю. Доси обробив'емъ уже 80 акрôвъ на другий рôкъ ґрунту готового до сѣяня. Зъ Галичины привѣзъ я всього 100 дол., а решта заробивъ помѣжь Анґликами за оденъ рôкъ. Теперь маю за Божовь волевь тую певнôсть, що мои дѣти не будуть бѣдувати, та що и я до смерти въ нѣкого хлѣба просити не буду. Насъ тутъ е 19 рускихъ фармерôвъ та не мѣняли-бысьмо ся и зъ дѣдичомъ у старôмъ краю.

Хто мае 300—400 долярôвъ, буде мавъ дуже легкій початокъ, лишь треба уважати, щобы не зробити такъ, якъ декотрй братя Галичане. Не спытавши ся, не порадившись у своихъ людей, позалѣзали на якйсь мочари-трясавицѣ. Тота добра земля, де мы е называе ся Масъ Крікъ South Wolseley и я смѣло и безпечно раджу кождому, щобы сюды приѣхавъ та осѣвъ межи нами, а певно не пожалуе. Найважнѣйше е тое, щобы насъ бôльше Русинôвъ було въ купѣ, щобысьмо могли мати свою церковь и школу.

Любымъ редакторамъ „Свободы" и всѣмъ Русинамъ бажаю дочекати веселого Христового Рôздва.

Андрей Романôвъ, рускій фармеръ.

Buffalo, N. Y.

Рôжнй вороги вѣры и руского народу хотѣлибы конче пожерти Русинôвъ въ Америцѣ, неначе молѣ кожухъ або моталицѣ вôвцѣ. И вже не одна руска овечка замотиличила ся черезъ вражихъ дурисвѣтôвъ. Та въ нашôй мѣсцевости доси, Богу дяковати, спокôй, хоть и до насъ приходили деякй апостолы тьмы та хотѣли посварити насъ помѣжь собою. Тй два вовки въ овечôй шкôрѣ то бувъ оденъ якійсь мадярскій зъ Тройчи вôдки, а другий царославный зъ Cleveland. Дуже тй вовчища були якйсь або голоднй, або скаженй, бо конче намагали ся, щобы насъ з'ѣсти, буфалôвскихъ Русинôвъ. Зайшли до Mr. Й. Бурштина та довѣдували ся, чи насъ тутъ богато и намовляли кождый на свое. Оденъ радивъ перекинутись на царославіе а другий, щобъ будовати церковь та все потрѣбне та записати на якогось візитатора. Але Mr. Бурштинъ не заходивъ зъ ними въ бесѣду, лишь скававъ, що якъ хочуть раховати людей, то най ходять вôдъ хаты до хаты то заспокоять свою цѣкавôсть.

А я въ имени Буфалôвцѣвъ-Русинôвъ кажу, що мы не е жаднй з'умасшедшй, абысьмо перевертали свою вѣру або щобысьмо свою працю записовали першому лѣпшому босови. Такъ вы того дôждегесь, якъ та сорока, що 7 лѣтъ сидѣла на звареныхъ яйцяхъ и нѣчого не высидѣла, поки не здохла. И ворогамъ не дôждати ся щобъ мы зъ розуму зôйшли!

И Лещишинъ.

Одна байка молодымъ а друга старымъ.

I.

Довго воювавъ вовчище, богато подусивъ овець, ажь постарѣвъ ся. Знемôгъ ся уже, воювати силы не ма, ѣсти ся хоче, — щожь тутъ робити. Ажь тутъ чуе, щось у лѣсѣ страшно реве. „Тигръ не тигръ, левъ не левъ" мѣркуе собѣ старовина, отъ пôду та подивлю ся. Тихонько пôдлѣзае на то мѣсце, вôдки голосъ чути и побачивъ кого? — Здорового, молодого осла. Стоявъ собѣ вôслюкъ зъ довжезными ухами, роздзявивъ пащеку тай реве, тай реве. Въ тôй хвили добра гадка прийшла у голову вовкови. Приступае до осла тай каже: „Слухай милый осле, зробѣмь компанію. Ты будешь наганяти менѣ вôвцѣ, а я за тое зроблю тебе королемъ надъ всѣми ослами!" — Ослови сподобала ся тая бесѣда и вôдъ тои хвилѣ оселъ пхавъ ся помѣжь вôвцѣ, розганявъ ихъ вôдъ стада у лѣсъ, а тутъ вовчище уже чекавъ та дусивъ одну по другôй.

Довго чи не довго удавалась обомъ тота штука, ажь поки пастухи не спостерегли ся. Колижь упали на слѣдъ, яке то дѣло робить ся, засѣли на осла та такъ побили, що ажь здохъ. Вовкъ утѣкъ та не могучи самъ нападати на стадо, жививъ ся тыми вôвцями що призбиравъ въ компаніи зъ осломъ. А якъ того не стало, загибъ на старôсть изъ голоду.

II.

Бувъ собѣ дирисвѣгъ миротворець на американьскôй Руси. Коли постарѣвъ ся, не мôгъ вже самъ цыганити людей, тожь наймивъ собѣ молодого осла, щобы ревѣвъ на все горло и заганявъ руске стадо до цареславного лѣса. Щобы вôслюкъ лѣпше ревѣвъ, найшовъ ему старый поваляну трубу, що звала ся „Брехня." Почали бізнесъ. Ходили попôдъ такй кошары, де були нездалй пастухи и неодну овечку погубили, задусили у московскôмъ лѣсѣ. Але се не потревало довго. Господарь понаганявъ лихихъ пастухôвъ, а решта прозрѣла та мала ся на осторозѣ. Внедовзѣ ослюка побили, а зъ его шкôры зробили перґаминъ, на котрôмъ у вѣчну пересторогу була списана отся исторія.

Я найшовъ се письмо въ палатѣ руского епископа для Сп. Державъ въ августѣ 1903 р. и подаю до публичнои вѣдомости читателямъ вôдъ „Свободы".

Пе — пророкъ, але Всезнайко.

Ethelbert, Man. Canada.

До насъ заволѣкъ ся минувшого тыжня фарбованый на темно французкій лисъ, котрый думавъ, що зробить сякій такій бізнесъ помежи Русинами передъ св. Пилипомъ на слюбахъ. А тымчасомъ не удало ся ему бо Русины нерозумѣли его латинь-

ской вôдправы, тожь вôдступили зô слюбами, и постановили чекати, ажь доки не прийде правдивый рускій душпастырь, котрого могли бы добре зрозумѣти мову и вôдправу.

Богу дяковати, уже и Русины декотрй почали пôзнавати ся на штучныхъ лисахъ; за рôкъ, за два то и заступники кулявои тьмы перестануть лазити, поможи нашь народъ, бо вже и теперь здогадують ся, що народъ починае бойкотувати ихъ цѣли лисячй.

Н. С.

Forsyth, Montana.

Баламутови у пересторогу.

Проминула темна нôчка,
сонпе выступило
И блискучимъ яснымъ свѣтломъ
весь свѣтъ освѣтило;
Освѣтило весь свѣтъ ясно,
лишь слѣпого очи
Ничь не бачуть, всегда темнй
якбы середъ ночи.
Прийшовъ слѣпый д' моѣй хатѣ,
зачавъ повѣдати,
Що »Свободу« радикальну
не вôльно читати.
Она хоче изнищити
нашу руску вѣру
А всѣхъ людей присвятити
чортови въ офѣру.
Каже менѣ, — если будешь
»Свободу« читати,
Не будешь ся сыномъ церкви
правовѣрной звати. —
Теперь я вамъ вôдновѣмъ,
папе Хруничуку
На вашй упôмнення
й хрунѣвску науку. —
Руска мати васъ невила,
Русиномъ ся звете,
А для чого мѣжь Русинôвъ
незгоду несете.
Олѣй вамъ ся помѣшавъ
у вашôй головѣ,
Коли вы ся противите
науцѣ здоровôй.
Якъ »Свобода« вамъ не мила,
то ей не читайте,
Але бôльше свого носа
до неи не пхайте.
Старайте ся розширяти
нюйорскую шмату,
Лишь изъ нею обминайте
мою крайну хату,
Бо я маю пса лихого,
вôнъ васъ покалѣчить
А вôдъ того укушеня
нѣхто не вылѣчить.
Радше сидѣть собѣ тихо,
най люде не знають,
Що мѣжь рускими козаками
свого хруня мають.

Н. Реветовскій.

Борба межи царославными.

Межи царославными вже розпочала ся борба на жите и смерть, а то зъ тои причины, що до Йонкерсъ прийшовъ свѣжій епископъ, высвяченый царгородскимъ патріархомъ.

Наводимо тутъ дословно розпоряджене царославнои місіи пôдъ управою Тихона, противъ Серафима.

Оно звучитъ такъ:

Отъ Епархіальнаго Начальства подается до вѣдомости священникамъ и вѣрникамъ Православной Американской Епархіи:

На сихъ дняхъ прибылъ зъ Турецкого краю невѣдомый чоловѣкъ, который именуетъ себе за епископа Серафима, которого нѣбы высвятили греческіи епископы. Хоть и безъ жадного участія патріарховъ православныхъ, на архіерейство въ Америцѣ. Той Серафимъ мешкае теперь въ Юнкерсу, и безъ 'разрѣшенія Его Преосвященства Русского Православного Епископа Тихона почавъ совершати божественныи службы въ Юнкерской православной церкви, принадлежащой пôдъ юрисдикцію Преосвященного Тихона. Противно святымъ уставамъ Церкви, Серафимъ творить явно неканоничныя дѣянія, посвячае за одною литургіею двохъ діаконовъ за одинъ разъ, та еще и такого, который мае жинку папистачку и т. д.

Понеже Консисторія Американьскои епархіи не достала ни отъ кого изъ Восточныхъ епископовъ ни якои вѣсти о томъ, що Серафимъ есть посвященный во епископа, а самъ Серафимъ прибылъ въ непринадлежащую ему епархію яко „претаяй инудѣ", хотя и именуе себе русскимъ подданымъ и поминае Руского Царя и Епископа Тихона за службами, и понеже не разъ бывало до сего часа, що зъ Востока часто приходили люди котрые самовольно выдавали себе за достойниковъ такого сана, котрый имъ непринадлежалъ, и тѣмъ за помощью другихъ баламутниковъ дурили простыхъ людей и вымогали гроши, — то, съ приказанія Преосвященного Епископа Тихона, Епархіальная Консисторія симъ распоряджае |всѣмъ православнымъ вѣрникамъ въ Америцѣ не входить въ церковное общеніе съ Серафимомъ и съ этѣми, кого онъ самовольно посвячае на церковныи степени, а самыи дѣянія церковныи Серафима и его пособниковъ объявляе незаконными и противоканоничными.

Секретарь Консисторіи, Священникъ
Ѳ. Пашковскій
30 Ноября 1902 года.

Изъ того окружника вѣе велика злоба и страхъ, щобы новый епископъ не псувавъ бізнесу московскôй місіѣ. Та не зроблять ничь, бо люде за свои грошѣ будуть тримати собѣ, кого имъ сподобае ся, тымъ бôльше, що новый „владыка" святить на попôвъ, кого попало. Доси высвятивъ на діяконôвъ вже 2 людей — одного Москаля Заяцева, а другого „патріофта" зъ Высовы, Єфрема Пирога.

На епископскôй Службѣ Божôй целебровавъ звѣсный зô своѣхъ образôвъ и своѣхъ пѣсеньокъ православный священикъ зъ „Востока", отець Макарій, а діяконовали Єфремъ Пирôгъ зъ Высовы, и Заяцевъ, що працюе надъ выробомъ рызъ. зъ Бруклина.

По службѣ Божôй заѣхавъ высланникъ епископа Тихона зъ Ню-Йорку и роздававъ отсе посланіе мѣжь свôй (?) народъ.

Вечеромъ высланника епископа Тихона, якъ кажуть, сторонники Серафима побили.

С. С.

Картина нужды.

Неначе трупы або духи померших мученикôвъ пересувають ся передъ страйковою комісією въ Скрентонъ, Па. кривй, слѣпй, попаленй и потовченй; люде, позбавленй куспика хлѣба и даху надъ головою; вѣчнй калѣки, котрй не мають въ своимъ тѣлѣ одной косточки цѣлои; безталаннй, позбавленй на старй лѣта пôдпоры родичѣ, котрыхъ дѣти погибли въ майнахъ; нещаснй вдовицѣ, бѣднй сироты и пр. и пр. Все те жертвы капіталізму, бувшй майнеры або ихъ рôдня. Мировый судъ покликавъ ихъ на свѣдкôвъ и бачить передъ собою страшну картину нужды. Ихъ выглядъ и зôзнаня, се одна велика кривда, здирство, ошука и гнетъ, якихъ допускають ся угляній компаніи супротивъ майнерôвъ. Нѣхто не скаже доброго слова о тыхъ кровопійцяхъ, нема одного доказу на ихъ оправдане.

Найбôльшою пявкою зъ помѣжъ угляныхъ компаній е мабуть „Марклъ & Ко.," въ гейзлтоньскôмъ дистриктѣ. Ту бувае найбôльше нещасливыхъ случаѣвъ при працѣ, найгорше поводять ся зъ робôтниками и найбôльше ихъ кривдять.

77-лѣтный Генри Коль працювавъ 29 лѣтъ для сеи компаніи. Въ працѣ втративъ одно око, зъ вымкою карку мае поломанй всѣ косточки въ своимъ тѣлѣ, розбиту голову въ кôлькохъ мѣсцяхъ и попалену скôру, а мимо того компанія выкинула его по страйку въ мешканя, за котре вôдъ многихъ лѣтъ плативъ точно рентъ. Єго сынови не дали роботы въ майнахъ за те, що бравъ участь въ страйку и въ справахъ юніи. Цѣла родина найшла пріютъ въ старôй опущенôй хатѣ и то по 29-лѣтный працѣ, и ощаднôмъ житю. Компанія не змилосердила ся надъ нимъ, анѣ надъ его старою женою и матѣрю, котра мае звышь 100 лѣтъ.

Єго сынъ, молодый и здоровый мущина, одинока пôдпора родины, збожеволѣвъ и перебувае теперь въ заведеню для божевôльныхъ. Причиною сего була грыжа и бѣда, въ яку друлила ихъ компанія.

Судіямъ плыли сльозы зъ очей, коли слухали оповѣданя безталанного старця.

Иншй свѣдки розкривають новй картины передъ очами судѣвъ.

Компаніи ошукували робôтникôвъ при купнѣ пороху, казали имъ давати два разы бôльшу мѣру угля, якъ повинно бути, записували въ чорну книгу и переслѣдували, наколи робôтникъ вôдваживъ ся выступати противъ нихъ. Пôдчасъ страйку хотѣли пôдкупити вызначнѣйшихъ страйкерôвъ и урядникôвъ юніи, щобы зломили страйкъ, велѣли стрѣляли до страйкерôвъ безъ найменшои причины и т. и.

Навѣть урядники, священики, учителѣ, купцѣ и поліційнй власти свѣдчать противъ компаній.

Двѣ словацкй жѣнки, вдовицѣ зôзнали позавчера, що зъ заробôтку ихъ мужѣвъ, котрй недавно погибли въ майнахъ, компанія обтягнула имъ за помешкане и въ зрадливый спосôбъ спонукала до пôдпису, буцѣмъ то они зрѣкають ся всѣхъ претенсій до неи за смерть своихъ мужѣвъ. И не лишь зъ ними такъ поступають компаніи. Такихъ случаѣвъ можь богато почислити.

Англійскй часописи доносять, що страйкова розправа потягне ся имовѣрно до кôнця грудня а на початку сѣчня 1903 р. буде выданый засудъ.

О скôлько можь було змѣркувати зъ дотеперѣшнои ситуаціи ходу розправъ, засудъ выйде въ хосенъ робôтникôвъ. Судъ, якъ говорять знатоки, присудить майнерамъ справедливу вагу, 9 годинный день працѣ и найменше 10 процентову пôдвышку.

Де е?

Пошукую свого шваґра Петра Лабовского зъ села Билянки, повѣту горлицкого (Галичина). Хто бы знавъ о нѣмъ або вôнъ самъ най напише на адресу:

Максимъ Лукашикъ,
17. Start Str. Ansonia, Conn

Италіяньскй пословицѣ миротворцеви и компаніи у альбумъ.

I. Хитрôсть и ошуство.

— Для старого кота дай молоде мышеня. (Хитрый всегда дурного шукае.)

— И старй лисы въ сѣть попадають и совы ся лапають. (Они звыкли по ночахъ другй сотворѣня ловити.)

— Часто зловить, хоть не грозить.

— Хитрôсть мусить дурня удавати, щобъ ся на нѣмъ не пôзнати. (Перша хитрôсть есть умѣти за хитрого не уходити.)

— Не скубай такъ курки, щобъ ажь кричала.

— Добрый то пильникъ, що безъ шелесту тре желѣзо.

— Добрй слова а лихй дѣла ошукують хрунѣвъ и дурнѣвъ.

— Хто зробить одну лапку, потрафить зробити и сто.

— Хто вкравъ корову, може (потрафить) вкрасти и теля.

— Хто зъ господаремъ (въ готелю) зогдивъ ся, може ити спати.

— Коли уласкавить ся пса, легко есть красти.

— Хто не умѣе приятеля удавати, не знае и ворогувати.

— Хто не ошукае, не скорыстае.

— Штуковь и ошуковъ жіе ся пôвъ року, а ошуковь и штуковь решта року.

— Хто на другихъ сѣти заставлюе, часто самъ въ нихъ ся замотуе.

— Ошукують и того, що ошукуе.

— Ошуство иде до хаты ошуста.

— Змія кусае и торговця-крикуна.

— Зъ лисомъ вôльно лисувати.

— Зъ здрадниками нѣ згоды, нѣ переговорôвъ.

— Где не достае ошуства, тамъ кôнчить ся шкода.

— Где не стае шкôры зъ льва, треба прилатати зъ лиса.

— Зрадника рада а простодушнôсть лиса — одно и то само.

— Чортъ где не може впхати головы, пхае бодай хвôстъ.

— Чортъ, самъ делѣкатный а хитрый грубо.

— Свѣтъ е сего, хто умѣе оциганити.

— Пастухи, щобъ могли вôвцѣ украсти, уживаютьименъ вовки.

— Любовь, ошуканьство и потреба учать вымовы.

— Лисъ въ сусѣдствѣ не звыкъ шкоды робити.

— Много знае мышь, але кôтъ ще бôльше.

— Не ма зрадника безъ пôдозрѣня.

— Око до ока, не миле спôткане.

— Мѣжь хитрымъ а хитрымъ третій не скорыстае.

— Въ хатѣ злодѣя не краде ся. въ хатѣ музыканта не гуляе ся.

— Чортъ чорта знае, — знае оденъ тôлько. що и другий.

— Щобъ на злодѣю (хитрунѣ) пôзнати ся, треба бути злодѣемъ и пôвъ. (1½)

— Коли проповѣдае лисъ — стережѣть ся (бачнôсть) курн.

— Лисôвъ рада — куръ недоля.

— Коли лисы раду радять, треба курники замыкати.

— Слибъ вужь не ѣвъ вужа, не булобы смока.

— Бе ся сѣдло, щобъ не бити коня.

— Тонка нитка шие добре.

— Всегда подобае ся зрада, зрадникъ нѣколи.

— Всѣ лисы въ кôнци на складѣ шкôръ здыбають ся.

— До складôвъ шкôръ бôльшь иде шкôръ лисячихъ, якъ ослячихъ. (Понеже хитруны по кôнцевôмъ обрахунку выходять гôршь вôдъ дурнѣвъ.)

II. Удаване Гіпокризія.

— Тиха вода нищить мосты. Тиха вода не рушае камѣнцѣвъ, а сли бере то велике камѣне.

— Тиха вода наробить лиха и стоить спокôйно.

— Вôдъ тихои воды мене Боже хорони, а вôдъ плывучои вже самъ ся охороню.

— Въ мутнôй водѣ годѣ себе узрѣти.

— Дуракъ той квадратовый, що повѣрить въ спадкоемця слезы.

— Добре говорити а зле робити, значить себе самого осудити.

— Коневи, що ся топить, чоловѣкови, що присягае и бабѣ, що плаче, не вѣрь нѣколи чоловѣче.

— Хай тебе Богъ хоронить вôдъ лыґаючого слину.

— Кôтка потайна, драпне коли ся не дивишь.

— Вôдъ заразы и вôйны, и вôдъ очей, що дивлять ся на землю, всегда ся хорони.

— Стережи ся передъ тымъ, що присягае.

— Хто присягае е сыномъ брехнѣ.

— Крокодыль коли зôжре чоловѣка, потôмъ за нимъ плаче.

— Крукъ оплакуе вôвцю, а потôмъ еѣ ѣсть.

— Коли чортъ постарѣе ся, стае ся пустельникомъ або єзуитомъ.

— Коли ворота старй, стають ся святй.

— Присяги мущинъ, суть зрадчиками женщинъ.

— Перебраныхъ пôзнае ся по здертю маски.

— За богато чемности наводить страхъ, що въ тôмъ мусить бути ошука.

— Курка що кудкудакае, знесла яйце. (Хто за много задае собѣ труду, щобъ уневиннити ся, доказуе що е виннымъ).

— Святôсть лежить въ рукахъ, (дѣлахъ) а не въ словахъ.

— Не здôйме зъ себе одежи святои брудна душа.

— Чи правдою чи черезъ брехню, треба добити торгу.

— Коли чортъ молить ся, однымъ окомъ чигае на добычу.

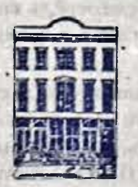
— Коли кôтка не може дôстати сала, каже що знае що зôпсуте. (Зн. коли годѣ якоись доброты заперечити, гіпокрита уживае тогды очерненя).

— Всѣ въ Израили не суть Израильтянами.

— Близко церкви, далеко вôдъ Бога.

— Зъ меду лице, зъ жовчи серце.

НОВИНКИ.



— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміграційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою: Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., а за разомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 14. Essex Str. Jersey City, N. J.

— **Мабуть** нѣхто не повѣрить, щобы зъ 200-лѣтного насѣня выпали добрй жнива, а одначе и таке бувае. Въ маломъ сѣлци Науръ, у Франціи, напôткнулись случайно жителѣ на великій пôдземный складъ пшеницѣ. Историки доказують, що еще въ часѣ испаньскои вôйны 1709. р. въ тыхъ сухихъ пивницяхъ переховували Анґлійцѣ, а вкôнци и полишили великій складъ збôжа. До пивницъ не доходивъ воздухъ, наслѣдкомъ чого збôже не псувало ся. Селяне ужили сеи 200-лѣтнои пшеницѣ на засѣвъ и она дуже гарно зродила.

— **Буковина,** пôсля найновѣйшои переписи, мае 730 тысячь 191 жителѣвъ, зъ чого половина припадае на Русинôвъ. Въ 1890 роцѣ було на Буковинѣ 646 тыс. 591 жителѣвъ, отже зрôстъ населеня въ послѣдныхъ десятьохъ рокахъ выносить 83 тыс. 600 душь, що рôвнае ся майже 13. процентъ.

— **Хочь** нѣмецкій цѣсарь мае около 8 міліонôвъ доларôвъ рôчного доходу, змилосердивъ ся надъ его „убо жествомъ" оденъ богатый Нѣмець-патріотъ зъ Дрездна, що померъ недавно на Шлеску, и записавъ ему цѣле свое майно, вартости 3. міліонôвъ коронъ. Въ сего безъ сумнѣву не було „всѣхъ дома"..

— **Вовки** появили ся на россійскôмъ Подôлю въ такôмъ числѣ, що нападають на села и мѣсточка тай роздирають худобу. Недалеко Камѣнця зъѣли одного извощика зъ конемъ.

— **Дорогій** мужь. Найвысшій трибуналъ въ Ню-Йорку призначъ п. Дженіи М. Лійсъ 100 тысячь доларôвъ вôдшкодованя за втрату мужа, котрый погибъ пôдчасъ звѣсной катастрофы въ нюйорскôмъ тунелю при зъудареню двохъ особовыхъ поѣздôвъ зелѣзницѣ Ню-Йоркъ Сентралъ. Дорого, та сего треба зелѣзничимъ компаніямъ въ Сп. Державахъ. Они знають лише тягнути хосенъ зъ зелѣзниць, а жите и здоровле подорожныхъ не обходить ихъ нѣчого. Такй засуды спонукають ихъ до уведеня лѣпшихъ порядкôвъ на зелѣзницяхъ. Обчислено, що наколи дальше буде признавати судъ такй высокй вôдшкодованя за тыхъ, котрй погибли або були покалѣченй въ катастрофѣ, такъ зелѣзниче товариство „Ню-Йоркъ Сентралъ" заплатить около 20 міліонôвъ доларôвъ. Сего ему треба...

— **Золотый** престолъ царя Соломона вôдкрывъ въ однôй изъ старинныхъ индійскихъ паґодъ (святынь) мѣстокороль сходныхъ Индій, лордъ Кюрзонъ. Ученй, якъ доносить англійски часописи, е тои гадки, що престолъ дѣйсно мае бути тымъ самымъ, на котрôмъ засѣдавъ премудрый Соломонъ. — Лордъ Кюрзонъ заявивъ, що бажае сидѣти на тôмъ престолѣ пôдчасъ великого коронаційного торжества, яке вôдбуде ся незабаромъ въ мѣстѣ Дели. Забобоннй Индійцѣ надѣють ся зъ той причины якогось чуда и надприродныхъ явищь. Имъ не мѣстить ся въ головахъ, якъ може вôдважити ся мѣстокороль засѣдати на такихъ святощахъ?

N 132

— **Нового** здирства на бѣдныхъ людехъ загадавъ довершити мясный трость зъ Чікаґо, Ил. звѣсный пôдъ назвою „Арморъ & Ко." єго аґенты розбѣгли ся сими днями по всѣхъ усюдахъ и зъ поспѣхомъ купують вôдъ фармерôвъ всѣ засобы бараболь (бандурки). Плянъ тросту такій, щобы закупити сегорôчный збôръ бандурокъ въ цѣлыхъ Сп. Державахъ, а опôсля пôдвысшити ихъ цѣну и заробити новй міліоны на робôтникахъ, котрй живуть бандурками. Тростъ мае вже доси по складахъ около 50 тысячь ваґонôвъ бандурокъ, черезъ що вôдъ теперь мусимо платити за бушель по 80 центôвъ. Можемо зъ сего заключати, що на веснѣ будуть дешевшй лѣки на кашель вôдъ... бандурокъ. Вдяка за такй благодати въ свобôдной Америцѣ належить ся тростамъ.

— **Цѣлу** суть надвоздушныхъ зѣлѣзниць (елевейторôвъ) въ Ню-Йорку вôдкинувъ на дняхъ богатый синдикатъ Белмонте, котрый будуе пôдземну зелѣзницю помѣжь Джерзи Сити и Ню-Йоркомъ. Цѣна купна выносить 150 міліонôвъ доларôвъ, або иншими словами: е она такъ велика, що можна-бы купити за ню чверть польско-шляхотскои Галичины вразъ изъ шляхтою и пейсатими жидками.

— **Грозный** огень повставъ оногды въ величезнôй рѣзници „Swift & Co", въ Чікаґо, Ил. и знищивъ бôльшу половину заведеня. Въ огни втратило жите 13 осôбъ, переважно робôтникôвъ, а кôлькадесять покалѣчило ся при тôмъ и попарило ся. Причиною огню була експльозія амоняку въ тôй части фабрики, де выробляють штучный лѣдъ.

Въ тôмъ самôмъ мѣстѣ згорѣвъ минувшого тыжня 4-поверховый готель Линколнъ, при улицѣ Медисонъ, котрый бувъ въ тôй порѣ переповненый людьми. И ту погибло въ огни 14 осôбъ, а 30 покалѣченыхъ вôдвезено до шпиталю.

Въ селѣ Ратцѣ, коло Уйгеля, на Угорщинѣ, згорѣло 28 хатъ вразъ изъ господарскими будинками. Шкода велика, по бôльшôй части не асекурована.

— **Въ** McKees Rocks, Pa. забивъ въ револьвера оденъ робôтникъ дня 1. с. м. свого ґазду, — що у него бурдувавъ — при вечери, якъ прійшли зъ роботы. Коли убôйця увидѣвъ, що ґазда забитый, утѣкъ въ незнанй свѣты. Були оба словаки зъ Угорскои стороны. Забитый называвъ ся Иванъ Панетъ походивъ зъ села Брайтербрунъ, Прешбурской столицѣ, полишивъ четверо дѣтей; найстаршій хлопець числить около 12 лѣтъ. Убійникъ Кароль Маврицъ походить зъ села Долгои, Марамор ошской столицѣ.

Дальшо.

— **Пôдъ** колеса паровои молотѣльнѣ, дôставъ ся въ Гнилицяхъ збаражского повѣта (Галичина) дворскій наймитъ, Каетанъ Дѣдичь, и погибъ на мѣсци. Колеса машины, що були тодѣ въ найбôльшôмъ розгонѣ, потерли его зовсѣмъ.

На увязненыхъ страйкерôвъ рускихъ зъ Олифанту жертвували.

Андрѣй Іела зъ Mayfield		$1.00
Ф. Коханъ зъ Phila.		1.00
А. Курила зъ Elmira		1.00
Марія Тара	„	50
Mrs. Davenport	„	10
Дмитро Панила	„	50
Сем. Кавуличъ	„	15
Марія Копко	„	10
Настя Коленичъ	„	25
Mr Nicholson	„	25
П. Маскаль	„	15
Г. Дзядикъ	„	50
Братство Рождества Пресв. Богородици въ Powhatan. W. Va		
Мих. Поповичъ		15
Павелъ Маруса		15
Иванъ Матей		15
Петро Дидакъ		25
Петро Северакъ		25
Покупили тикеты.		
Петро Луцакъ		$1.00
Мих. Пуцій		1.00
Митро Петрик		1.00
Митро Данчо		1.00
Иванъ Тракъ		1.00
Мих. Улчакъ		1.00
Кароль Маруса		1.00
Разомъ		$7.85
Вже квітована сума		806.13
Разомъ		[illegible]

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“
часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:
Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати газету треба всегда зъ горы (наперёдъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтера або агента на експресовôмъ офисѣ, пошліть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не приниманмо.

Хто хоче, щобы его статя, допись и т. п. були надрукованѣ въ „Свободѣ“ въ четверъ, той мусить прислати намъ тую статю або допись такъ, щобы мы єи достали найдальше въ попередну суботу.

УВАГИ.

Священикамъ изъ угорской стороны вôдповѣдаемо на ихъ замѣты, що они нѣколи не переводять на мадярске та що держать ся крѣпко гр.-к. обряду оттакъ:

Спаситель сказавъ: „якбысь бувъ горячій або зимный, принявбымъ тя до себе, але щось лѣтный, выплюю тя изъ устъ моихъ.“ Нехочемо васъ обиджати, але хто не є патріотомъ, хто цѣлымъ серцемъ не працюе для Руси, хто лише зъ конечности, задля обовязку держить ся обряду и на тôмъ кôнчить, до того вôдносять ся певно сі слова Христа. Єсли вы въ души сприяєте зжидоватѣлымъ Мадярамъ, если говорите дома изъ родиною та помѣжъ собою бесѣдою тыхъ, котрѣ розпинають нашъ народъ у старôмъ краю, хтожь вы е тодѣ?! Простый бізнесъ наказує вамъ не признавати ся до мадярства отверто. бо Русины прогналибы васъ, якъ вовкôвъ. Але вы не лишь передъ народомъ у церквѣ, але изъ сердець своихъ повыкидайте мадярщину, та полюбѣть пригноблену, але прекрасну нашу спôльну вôтчину.

Правда и мѣжь вами е вже малесенька горсточка кôлькохъ, въ котрыхъ розбуджуе ся народне почуте. Кобы лише не фалшиве, якъ у одного протоєрея, котрый зъ мадярского табору утѣкши, опинивъ ся въ московско-царославнôмъ.

—

Царославный „Свѣтъ“ ставъ теперь такъ глупый, що вже навѣть не стае му дотепу склеити власну побрехеньку, а запожичае ся навѣть зъ такои шматы, якъ дурненька „Брехня.“ Послѣдне число сего органу царославныхъ злѣплене зъ самыхъ чужихъ передруковываныхъ дурниць. Гратулюємо!

—

Множество рускихъ грошей и руского народу пропадае по чужихъ словацкихъ організаціяхъ. Чи то не встыдъ, не ганьба? Русинъ всюды однакій; хто не хоче, на нѣмъ ѣздить та нимъ поганяе. Най буде доброже и гôрше, лишь щобы чуже а не свое. Отнимаймо ся та не даймо ловити себе на братерскій словачиндѣвъ. „Братъ собѣ радъ, сестра собѣ несла, кожда рука собѣ крива“ каже приповѣдка, тожь мы не запомагаймо чужихъ а лише себе самыхъ.

—

О. Обушкевичъ мовчить якъ заклятый про мейфілдску справу та не вôдповѣдае на нашѣ запытаня. Приперлисьмо до кута гр. к. царославного агента, нѣ въ кутъ нѣ въ дверѣ. А боронить о. Об. хто? — Царославный „Свѣтъ“ взявъ на себе сю задачу. Вôнъ каже, що де працюють такій щирѣ труженники, якъ о. Об., тамъ люде мусять перейти на царославіе во имя „русскости“ и „тысячелѣтнои исторіи“ и т. д. Найлѣпша пересторога нашимъ властямъ, щобы кацапску зволочь не пускали до Америки.

Царь Иванъ Грôзный.*)

Въ р. 1532 по смерти Василя Ивановича, московскимъ великимъ княземъ бувъ зробленый его сынъ Иванъ, що мавъ лише три роки, а правити почала его мати Олена Глиньска зъ своимъ любимцемъ Телепньовымъ-Оболеньскимъ. Уже зъ дитячихъ лѣтъ Иванъ вôдзначавъ ся лютостію. Ще дитиною для забавки кидавъ вôнъ котôвъ зъ высокихъ бальконôвъ и тѣшивъ ся ихъ муками; маючи тринайцять лѣтъ набравъ вôнъ собѣ хлопцѣвъ изъ значнѣйшихъ родинъ и зъ ними верхомъ ѣздивъ по мѣстѣ, топтавъ и бивъ людей, а опѣкуны та ихъ пôдхлѣбники хвалили его за се и говорили: „Ото буде хоробрый и вôдважный царь!“ Одного разу Иванъ збиравъ ся на польоване; вôнъ мавъ уже 14 лѣтъ, и до него прійшло якъ разъ 50 Новгородцѣвъ скаржити ся на намѣстникôвъ. Иванъ розсердивъ ся, що его затримують, и казавъ своимъ дворянамъ розôгнати ихъ; але коли дворяне почали бити Новгородцѣвъ, то и тѝ не хотѣли стояти зложивши руки, и скôлька чоловѣкôвъ лягло на мѣсци. Розлюченый Иванъ казавъ довѣдатись, хто намовивъ Новгородцѣвъ скаржитись. Дякъ (урядникъ) Василь Захаровъ присвѣдчивъ на князя Кубеньского и на Иванового вѣрника Федора Воронцова. Иванъ велѣвъ заразъ вôдтяти имъ головы. Єму було байдуже вбити чоловѣка, якого вôнъ ще дуже недавно вважавъ своимъ другомъ. Зъ его наказу задушено его молодыхъ ровесникôвъ, князя Трубецкого и Федора Телепньова.

Такъ рôсъ Иванъ до сѣмнайцяти лѣтъ. 16 сѣчня 1547 р. вôнъ корунувавъ ся царскою корунoю и принявъ царскій титулъ; московскій нарôдъ въ протягу двохъ вѣкôвъ звыкъ называти ханôвъ Золотои Орды царями, а московскѝ князѣ заступили ихъ мѣсце и черезъ те и самѝ почали зватись царями.

На початку 1547 року царь казавъ зôбрати зô всього московского царства дѣвчатъ и выбравъ зъ мѣжь нихъ собѣ молоду, дочку Романа Юріевича Захаріина. Царска молода звалась Анастазія.

Шлюбъ зъ нею не змѣнивъ царя. Вôнъ и далѣй провадивъ дике, розпустне жите; не робивъ жадного дѣла, лише говоривъ, що вôнъ самодержавный царь и може робити, що ему подобаеть ся. Дѣла всѣ були въ рукахъ его свояков Глиньскихъ; усюды сидѣли ихъ намѣстники и нѣгде не було правды; всюды були насильства и здирства. Самъ царь не любивъ, щобъ его турбувати скаргами. Д. 3 червня 1547 р. сѣмдесять московскихъ людей приѣхало въ Москву скаржитись на свого намѣстника, пôдлизня Глиньскихъ. Царь казавъ роздягнути ихъ, покласти на землю, поливати горячимъ виномъ и палити свѣчками волосе и бороды.

Тымъ часомъ у Москвѣ ставъ ся страшный пожаръ; зайнялась церковь Воздвиженія на Арбатѣ; за годину згорѣли двѣ части, Занеглине и Чортоле. Буря занесла огонь на Кремль; зайнялись деревлянѝ дахи на царскихъ палатахъ. Пожаръ ставъ еще страшнѣйшій, коли огонь дôйшовъ до пороху, якого складъ бувъ у пивницяхъ Кремля. Страшный выбухъ далеко порозкидавъ пôдпалки. Огонь обхопивъ великій посадъ ажь до рѣки Яузы, Кажуть, що тодѣ згорѣло тысячь сѣмсотъ дорослыхъ людей и безлѣчь дѣтей. Царь зъ жѣнкою и близкими людьми не бувъ у Москвѣ въ часѣ пожару, а по пожарѣ перебравъ ся въ свое пôдмосковске село Воробйове; вôнъ дуже мало дбавъ про людей, що потерпѣли вôдъ пожежѣ, а насамперѣдъ велѣвъ вôдбудовати церкви та палаты на своему царскому дворѣ.

Тымъ часомъ велика часть Москвичѣвъ опинилась у страшнôй бѣдѣ, безъ хлѣба и безъ хаты; богато людей не могло вôдшукати своихъ близкихъ, що пропали безъ вѣсти. Нарôдъ попавъ у розпуку. Пôшли поголоски, пущенѝ ворогами Глиньскихъ, що пожаръ учинивъ не хто, а Глиньскѝ. Се дуже легко було вмовити въ нарôдъ, бо всѣ не любили Глиньскихъ и були незадоволенѝ ихъ панованемъ. Глиньскѝ мали богато любимцѣвъ, а тѝ позволяли собѣ на всяку самоволю. Пятого дня по пожарѣ нарôдъ кинувъ ся до церкви Успенія зъ крикомъ: „Хто запаливъ Москву?“ Оденъ изъ Глиньскихъ, дядько царя, сховавъ ся въ церкви. Нарôдъ выважививъ дверѣ и вôрвавъ ся за нимъ до церкви; его вытягли зъ церкви, вбили кіями волокли мертве тѣло по земли и покинули на торзѣ.

Помордували всѣхъ дорадникôвъ и слугъ Глиньскихъ, а навѣть и такихъ, що зовсѣмъ не знали ся зъ Глиньскими. Таке дѣялось два дни. Нарôдъ не гамувавъ ся. Зъ Глиньскихъ згинувъ лишь оденъ, нарôдъ шукавъ иншихъ. Дехто кричавъ: „Царь сховавъ у себе въ Воробйовѣ княгиню Ганну Глиньску и еи сына Михайла!“

Нарôдъ кинувъ ся до Воробйового. Починалось щось таке, чого ще не бувало въ Москвѣ. Здавало ся, що нарôдъ, якому не стало терпцю, вже не знавъ рабского страху передъ царемъ. До сего часу Иванъ надто бувъ певный своеи всеможности и поводивъ ся гордо та самовôльно; теперь на него напавъ великій страхъ и вôнъ зовсѣмъ стративъ голову. Тутъ станувъ передъ нимъ чоловѣкъ у священичôмъ убраню, на имя Сильвестеръ. Про его давнѣйше жите мы не знаемо нѣчого; кажуть, що вôнъ зайшовъ бувъ изъ Великого Новгорода. Въ его словахъ була якась погроза и сила. Вôнъ выложивъ цареви сумный станъ московскои землѣ и зазначивъ, що причиною сеи бѣды була розпуста царя.

Царь почавъ каятись, плакати и обѣцявъ вôдъ теперь завжды слухати своего учителя. Юрбу розôгнали выстрѣлами: кôлькохъ убили, а решта розбѣглась.

Вôдъ теперь Иванъ Василевичъ опинивъ ся пôдъ опѣкою священика Сильвестра и взявъ собѣ за повѣрника Олексу Адашева. Адашевъ выпадково бувъ мѣжь тыми хлопцями, якихъ Иванъ мавъ при собѣ для забавы. То бувъ чоловѣкъ зъ великимъ розумомъ, добрый, справедливый и чесный. Пôдъ вплывомъ Сильвестра Иванъ зъ цѣлои души полюбивъ Адашева. Сильвестеръ и Адашевъ зôбрали громадку розумныхъ и чесныхъ людей изъ значныхъ и незначныхъ родинъ и роздали имъ головнѝ уряды. И ось державою почали правити Сильвестеръ и Адашевъ. Безъ нихъ Иванъ не тôлько нѣчого не робивъ, а навѣть не смѣвъ думати. Сильвестеръ державъ его въ такôмъ страсѣ, що Иванъ и кроку не зробивъ не порадившись зъ нимъ.

Сильвестеръ и Адашевъ покликали собѣ на помôчь увесь нарôдъ. Именемъ царя они скликали „Земскій Соборъ“ або „земску раду“, зъ выборныхъ людей цѣлои Московщины. Однои недѣлѣ по церковнôй службѣ царь зъ духовеньствомъ выйшовъ на майданъ, кланявъ ся народови, каявъ ся того, що доси царювавъ погано, и казавъ: „Люде божѝ, благаю васъ ради вѣры въ Бога и любови до насъ! Я знаю, що не можна вже направити тыхъ кривдъ и руинъ, якѝ вы знесли въ часѣ моеи молодости и пустованя та черезъ мою непорадность. Але благаю васъ, даруйте оденъ одному всѣ уразы и ворожнечѣ. Потôмъ выборнѝ почали радити, якъ запровадити справедливый судъ и полѣпшити уряды. Они уложили Судебникъ и Уставнѝ Грамоты. Щобъ охоронити нарôдъ вôдъ царскихъ намѣсникôвъ, новый Судебникъ дававъ народови право выбирати своихъ земскихъ старостôвъ, що мали сидѣти при судахъ намѣсникôвъ и наглядати за ними: для важныхъ карныхъ справъ цѣлый повѣтъ выбиравъ судіѣвъ, они звались „губными старостами“. Нарештѣ законъ дававъ право народови зовсѣмъ увôльняти ся вôдъ царскихъ намѣсникôвъ та волостныхъ зверхникôвъ, а замѣсть нихъ выбирати для урядованя своихъ улюбленыхъ старостôвъ, лише зъ уплатою за се певного податку до царского скарбу.

Зъ усѣхъ тыхъ новыхъ законôвъ, уложеныхъ „земскимъ соборомъ“, видно бажане вернутись до давнѣйшихъ вѣчовыхъ порядкôвъ. Недармо Сильвестеръ, що бувъ головою всѣхъ тыхъ починôвъ, бувъ Новгородецъ.

Въ сей щасливый часъ, коли Московщина трохи вôльнѣйше вôддыхнула вôдъ дикои самовлады, завойовано и прилучено до Московщины татарске казаньске царство. Самъ Иванъ мусѣвъ ити на вôйну, хочь йому сего дуже не хотѣлось, якъ вôнъ самъ потôмъ признавъ ся. „Вы мене якъ невôльника посадили въ корабель и повезли въ невѣрну и безбожну землю“, — скаржився вôнъ потôмъ. Въ душѣ царя ворушилось невдоволене проти его приставникôвъ. Хутко потôмъ вôнъ заслабъ на горячку; прійшовши до памяти, казавъ написати заповѣтъ, якимъ свого сына, дитину Дмитра, робивъ наслѣдникомъ престола.

Коли въ царскôй столовôй палатѣ зôбрали бояръ для присяги, то богато зъ нихъ не захотѣло присягати. „Мы радѝ коритись тобѣ и твоему сынови, — говорили они, — але не хочемо служити Захаріинамъ, що будуть пановати въ державѣ именемъ дитины“. Бояры завзято сперечались мѣжь собою. До тыхъ, що не хотѣли присягати, належавъ стрыйный братъ царя, Володимиръ Андріевичъ.

Иванъ не вмеръ, якъ думали; вôнъ выдужавъ и вдававъ, що нѣчого не тямить и нѣ на кого не сердить ся; але въ его серцю кипѣла люта злôсть. Иванъ уже ненавидѣвъ Сильвестра й Адашева, а ихъ вороги все туркали та шептали ему: „Коли хочешь дѣйсно бути самодержавнымъ царемъ, — говоривъ ему давнѣйшій коломеньскій епископъ Вассіянъ, — не тримай коло себе нѣкого мудрѣйшого вôдъ тебе самого; ты лѣпшій вôдъ усѣхъ. Якъ будешь такъ робити, то будешь сильный у своимъ царствѣ и все буде въ твоихъ рукахъ; а якъ будешь тримати коло себе мудрѣйшихъ, то нехотя будешь слухати ихъ“.

Сѝ слова глубоко запали въ саме серце Иванови. Вôнъ поцѣлувавъ у руку Вассіяна и сказавъ: „Якъ бы живъ мôй рôдный батько, то й вôнъ не нарадивъ бы менѣ нѣчого лѣпшого!“

Найбôльшѝ вороги Сильвестра и Адашева були Захаріины, братя царицѣ. Они говорили Иванови: „Царь повиненъ бути самодержець, усѣмъ розказувати и нѣкого не слухати“. Нарештѣ они вмовили въ Ивана, що Сильвестеръ чародѣй оплутавъ его лихою силою та тримае въ неволѣ. Тодѣ Сильвестеръ и Адашевъ самѝ побачили, що имъ годѣ довше зôставатись коло царя. Сильвестеръ пôйшовъ десь у пустыню въ монастирь, а Адашевъ поѣхавъ у вôйско въ Лѣвонію. Але Иванъ не давъ имъ спокою: Сильвестра казавъ ухопити и вôдставити въ монастирь у Соловкахъ на тяжку покуту, а Адашева казавъ посадити до вязницѣ, де вôнъ умеръ по двохъ мѣсяцяхъ.

Вôдъ теперь Иванъ знов вырвавъ ся на волю. Въ нѣмъ запалала люта злôсть противъ людей, що хотѣли трохи припинити его самоволю; вôнъ почавъ мститись на тыхъ розумныхъ и добрыхъ боярахъ, що тримали его, якъ вôнъ говоривъ, у неволѣ. Вôнъ знов окруживъ себе любимцями, що пôдхлѣбляли его дикимъ пристрастямъ, наговорювали про самодержавне достоиньство и цькували противъ чесныхъ бояръ. Головнѝ его любимцѣ були: Олекса Басмановъ, Опанасъ Вяземскій, Малюта Скуратовъ и чудовскій архимандритъ Левкій. Черезъ ихъ намову царь почавъ лютувати противъ другихъ и прихильникôвъ Адашева и Сильвестра.

Тодѣ були страченѝ братъ Адашева Данило зъ дванацятилѣтнымъ сыномъ, тесть его Туровъ, три братя жѣнки Адашова Сятины и ще оденъ своякъ Иванъ Шишкôвъ зъ жѣнкою и дѣтьми. Оденъ бояринъ, Михайло Ренѣнъ, чоловѣкъ поважный, не давъ цареви настромити на себе блазеньску шапку тодѣ, якъ Иванъ пяный бавивъ ся зъ своими любимцями. Царь казавъ зарѣзати его. Князь Дмитро Курлятовъ, оденъ изъ прихильникôвъ Адашева, бувъ засланый зъ жѣнкою и дѣтьми въ Каргопольскій Челмскій монастырь, та по якôмсь часѣ царь згадавъ про него и велѣвъ замордувати его зъ усею родиною.

Другій бояринъ, Юрій Кашинъ, що такожь попавъ у царску неласку, безъ выслания бувъ страченый разомъ зъ братомъ. Тодѣжь Иванъ почавъ переслѣдувати родину Шереметевыхъ: одного, Микиту, стратили, а другого Ивана засадили до тюрмы. Всѣ они були приятелѣ Сильвестра и Адашева.

(Конець буде).

*) Подаємо коротку исторію першого московского царя, Ивана Грозного, на тое, щобы кождый читатель „Свободы“ переконавъ ся, якій то бувъ и є рай пôдъ царскимъ кнутомъ. Сю исторію не написавъ жаденъ радикалъ Украинець, але справедливый Москаль Л. М. Благовѣщенскій. — Учи ся Русине, читай, а коли пôзнаєшь московске царске багно, певно до него не влѣзешь.

Справоздане касове

вôдъ 1. новембра до 10. децембра 1902. р.

1. Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	38.17
2. Charleroi, Pa. Бр. св. Духа	52.23
3. Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	21.79
4. Gradatim, Pa. „ „ „	8.32
5. Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	10.00
6. Mahanoy Plane, Pa. Бр. Пр. Илiи	5.55
7. Monessen, Pa. Бр. св. І. Хр.	17.70
8. Cohoes, N. J. М. Р. Н. С.	19.26
9. Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	28.95
10. Desloge, Mo. Бр. св. І. Хр.	49.75
11. Butler, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	33.52
12. St. Louis, Mo. „ „ „	44.55
13. New York, N. Y. М. Р. Н. С.	7.85
14. Old Forge, Pa. „ „ „	5.10
15. Priceburg, Pa. Бр. св. В. В.	57.03
16. Simpson, Pa. „ „ „	40.05
17. Brooklyn, N. Y. М. Р. Н. С.	19.20
18. Shamokin, Pa. Бр. св. Йос.	15.41
19. Mayfield, Pa. Бр. св. Кир. и М.	24.95
20. Breslau, Pa. Бр. св. П. и П.	27.13
21. Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	36.68
22. Pittsburg, Pa. „ „ „	41.65
23. St, Clair, Pa. Бр. Пресв. Богор.	24.38
24. Scranton, Pa. Бр. св. Пр. Илiи	49.83
25. Mayfield, Pa. Бр. св. І. Хр.	13.65
26. „ „ М. Р. Н. С.	12.05
27. New York, N. Y. Тов. Зоря	30.55
28. Shamokin, Pa. Илія Поляньскій проц.	24.35
29. Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	50.00
30. Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	38.40
31. Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	183.75
32. Ansonia, Conn. „ „ „	14.75
33. Syracuse, Pa. Бр. св. П. и П.	18.72
34. Auburn, N. Y. Бр. св. о. Никол.	17.72
35. Cleveland, O. Бр. св. о. Никол.	28.75
36. McKeesport, Pa. Бр. св. І. Хр.	129.65
37. Bellevernon, Pa. Бр. Пресв. Богор.	33.10
38. Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	46.69
39. Mt. Carmel, Pa. Бр. св Димитр.	40.25
40. Canada, о. Ив. Заклиньскій	3.50
41. Northampton, Pa. Бр. Пресв. Богор.	79.92
42. Shamokin, Pa. Бр. св. Йос.	25.85
43, Carnegie, Pa. Бр. св. П. и П.	69.35
44. Ansonia, Conn. „ „ „ „	29.45
45. Trauger, Pa. Бр. св. І. Хр.	37.58
46. Bellevernon, Pa. Бр. Пресв. Богор.	31.73
47. McAdoo, Pa. Бр. Пресв. Богор.	152.85
48. Lansford, Pa. Бр. Пресв. Богор.	283.44
49. Buffalo, N. Y. Бр. св. І. Хр.	57.72
50. Monessen, Pa. Бр. св. І. Хр.	14.15
51. Ford City, Pa. Бр. св. о. Никол.	31.90
	$2178.87
Розхôдъ въ Новембру	820.59
Чистый доходъ	1358.28
Зôставлене зъ мѣсяця Октобра	13074.94
	1358.28
По день 10. Децембра готôвкою	14,433.25
пожички	2.290.09
Станъ касы 10. Дец.	$16723.31

Н. Стефановичъ
предсѣдатель

А. Шаршонь
касієръ

Н. Пôдгорецкій
контрольоръ

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 610 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель . . . . М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера . . . . И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радній:
М. Туровъ . . . . Priceburg, Pa.
Мих. Пачута . . . . Mt. Carmel, Pa.
Дім. Голодъ . . . . Jersey City, N. J.
Мих. Грацовь . . . . McKeesport, Pa.
Андрей Добошь . . . . Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ . . . . Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Ютасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:
о. Н. Подгорецкій, box 31. Jersey City, N.J.
К. Карчовъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.



Вступайте до „Союза“.

Каждый членъ платитъ на мѣсяцъ только **70** центовъ, нѣ больше, нѣ менше.

За те достанете 600 доларовъ посмертного, а 300 дол. за жену и всѣлякй другй запомоги въ разѣ калѣцтва и т. п. Хто не годенъ платити 70 центовъ на мѣсяць той може платити половину, то есть 35 центовъ, а тогды достане лишь половину зъ посмертного и другихъ запомогъ.

Записуйте вашй дѣти до „Союза“: Дѣти можна записувати лишь такй, котрй мають оденъ рôкъ житя, або больше. За дѣти треба платити 25 центовъ на мѣсяць, а посмертне по нихъ достанете далеко больше якъ въ котрôй небудь асекурации (інсюренс).

Не волочѣть ся по чужихъ організаціяхъ, котрй выступають противъ вашои народности и вѣры, але приступайте до своеи рускои организаціи, до „Союза“. Памятайте, що вы Русины!

Просимо

Вп. секретарôвъ „Союза“, щобы подавали точнй адресы нововступившихъ дорослыхъ членôвъ „Союза“, записаныхъ на цѣле посмертне сейчасъ до редакціи „Свободы“: Такъ само просимо подавати намъ якъ найточнѣйше всякй змѣны адресôвъ членôвъ „Союза“, списъ членôвъ суспендованыхъ, выступившихъ, вымазаныхъ, вôдъѣхавшихъ до краю и умершихъ.

Редакція „Свободы“.

Повѣдомлене.

Взываю всѣхъ секретарôвъ М. Р. Н. С. братствъ належачихъ до Р. Н. С. щобы всѣ документы, мони ордеры, чеки або драфты посылали вôдъ теперь до нового головного секретаря.

S. JADLOWSKY, Box 76, JERSEY CITY, N. J.

Дано въ Олифантъ, дня 10. децембра р. 1902.

о. Н. Стефановичъ, гол. предсѣдатель Р. Н. С.

Оповѣщене.

Руске товариство »Зоря« въ Ню Йорку скликуе головный рôчный мітинґъ на день 4. сѣчня 1903. о год. 6-ôй вечеромъ въ гали ч. 46. на A. Ave., на котрый мають явити ся всѣ члены товариства.

Панове секретарѣ!

Коли высилаете грошѣ до »Союза«, то на чеку або мони ордеръ або драфтѣ выписуйте завсѣгды такъ: L. R. N. U. Alex Sharshon treas. Инакше выписовати безусловно заказую. Оголошене гол. секретаря въ 48-омъ числѣ нашого органу, щобы выписовати L. R. N. U. of America есть зовсѣмъ мильне. Гол. конвенція ухвалила, що всѣ грошѣ мають посылати ся на имя „Союза“ и Союзового касіера, для того треба такъ выписовати, якъ въ горѣ мною подано.

Грошей въ реджистрованыхъ листахъ не вôльно посилати.

Чековъ, мони ордерôвъ або драфтôвъ, на котрыхъ буде инакше выписано якъ: „L. R. N. U. Alex Sharshon treas“ гол. секретарь не прийме, але вôдошле назадъ до лотычного секретаря на его коштъ.

Питсбургъ, На 25. Новембра 1902.

М. Стефановичъ гол. предсѣд. „Р. Н. С. С.“

Оповѣщене.

Братство св. Йоана Хрестителя въ McKeesport, Pa. повѣдомляе всѣхъ своихъ членôвъ, що въ недѣлю 21. децембра с. р. буде звôльненый старый урядъ братства, котрый потрудивъ ся въ сѣмъ роцѣ немало въ рôжныхъ справахъ, а натомѣсть буде ся выбирати новый урядъ на рôкъ 1903. Взывае ся протэ кождого члена братства, щобы прійшовъ повысше означеного дня на мітинґъ, бо хто безъ вяжнои причины не появить ся, заплатить 1 доляра кары. Такъ ураджено на послѣднôмъ мітинґу.

Михайло Грацонь, секретарь.

Оповѣщене.

Братство Рож. Прес. Богородицѣ, ч. 16. въ Лансфордъ, Па. скликуе рôчный мітинґъ на день 4-го януарія 1903 р. до галѣ пôдъ рус. церковою. Найперше будуть прочитанй на мітинґу доходы и розходы зъ минувшого року, опôсля приступить ся до выбору нового уряду братства, а въ кôнци буде принимати ся новыхъ членôвъ при зниженю вступного.

Просимо всѣхъ членôвъ нашого братства зъ Lansford, Coal Dale, Hauto, Nesquehoning, Pa, абы зôйшли ся на сей мітинґъ пôдъ карою 1. доляра.

Братскій урядъ:
Теодоръ Плюта, предсѣдатель, Гарасимъ Сидорякъ секр. братства Мих. Терепанъ секретарь Р. Н. С.

Оголошене!

Важне для рускихъ дѣвчатъ и женъ!!

Въ мѣсяци грудни (децембрѣ) сего року буде ся пріймати до цѣлого сестричного брацтва св. Ольги **безъ вступного.** Длятого кому де близше и выгôднѣйше нехай приготуе ся (если ще не належить доси до брацтва) впередъ и зголосить ся особисто о годинѣ 4 пополудни въ недѣлю на мітинґъ або въ Джерсі сіти 21. децембра або въ Нюйорку (гора мѣста) № 1341. евеню A. межи 70 а 71 улицею дня 14. децембра; або въ Нюйорку (долъ мѣста) № 220 East 3 улиця (въ домѣ ч. А. Капеньского) дня 7. децембра; або въ Бруклинѣ дня 7. децембра № 76 North 6 street; або Bloomfield дня 30. новембра у ч. Анны Козакъ, 343 Belleville Ave.; або въ Elisabeth, N. J. дня 7. децембра № 11 Washington Ave. (въ домѣ ч. Д. Годзя); або въ Hackensack, N. J. на Beech street въ домѣ ч. М. Ратка! Мѣсячно выносить 25 центôвъ. За те членъ по 3 мѣсяцяхъ мае право до 100 дол. посмертного и до $2.50 тыжневои запомоги въ разѣ слабости! Каса сестрична выноситъ около 1200 дол., прочій маєтокъ около 200 дол., числить членôвъ около 400! Пріймае ся въ вѣцѣ вôдъ 8—35 лѣтъ.

Головный Урядъ Брацтва.

Важне.

Братство св. Василія Вел. въ Priceburg, Pa. дае до вѣдомости всѣмъ своимъ членамъ, що дня 21. грудня **1902. буде мати рôчный мітинґъ**, на котрôмъ будуть пересмотренй всѣ братскй справы и буде ся выбирати новый урядъ на рôкъ 1903. Взывае ся всѣхъ членôвъ на той мітинґъ, бо хто безъ важнои причины не появить въ означенôмъ часѣ, той буде караный на 1 доляра. Котрй члены спôзнили ся зъ мѣсячнымъ, най выровнають свои залеглости, абы можна здати докладне справоздане касове; такожь хто довженъ за 3 мѣсяцѣ тратить право голосованя. Члены на далекихъ мѣсцевостяхъ, не могучй прибути на мітинґъ можуть свои желаня прислати листовно на руки секретаря. Засѣдане вôдбуде ся, якъ звычайно, о 1-ôй годинѣ пополудни въ гали рускои школы въ Olyphant, Pa.

Повысше братство буде принимати новыхъ членôвъ (до братства и до „Союза“) черезъ три мѣсяцѣ: грудень, сѣчень и лютый за знижену цѣну, т. е. $3.00.

Русины вступайте до рускихъ братствъ и до „Р. Н. Союза“, бо то найлѣпша организація и найтаньша асекурація.

Андрей Гальчакъ, предсѣдатель, Юрко Фалатъ, секретарь,

Оповѣщене.

Рôчный мітинґъ братства св. Андрея, ч. 30. въ Бреславъ, Па. вôдбуде ся дня 21. грудня с. р. Пôдъ карою 1 доляра мають явити ся на тôмъ мітинґу всѣ члены братства, що е конечнымъ, бо буде выбирати ся новый урядъ. Также просить ся всѣхъ членôвъ, котрй мають залеглый довгъ, абы выровнали его до 31. с. м. Се вôдносить ся найбôльше до тыхъ, що не заплатили членьскихъ вкладокъ за послѣднихъ 3 мѣсяцѣ. Наколи не заплатять и теперь, такъ будуть выкиненй зъ братства.

Петро Грищенько, предсѣдатель бр. Тимотей Швастъ, секретарь.

Оповѣщене.

Дня 4. Януарія 1903 р. о 1-ôй годинѣ пополудни вôдбуде ся рôчный мітинґъ братства св. Іоана Хрестителя ч. 62 Р. Н. Союза въ Монессенъ, Па. На тôмъ мітинґу повиненъ явити ся безусловно каждый членъ братства, бо въ противнôмъ разѣ пôдпаде карѣ 1 доляра. Взывае ся тоже Тимка Горощака, Ивана Хому и Стефана Гаталу, щобы ся поставили на повысше означеный часъ на мітинґъ, бо инакше будуть выкриcленй зъ книги братства. Довгъ, якій хто виненъ до братскои касы мусить рôвножь на мітинґу заплатити.

Подае ся всѣмъ Русинамъ живучимъ въ Монессенъ и на охрестности, що будуть мати добру нагоду приступити въ повысшôмъ дни до братства св. І. Хрестителя за 1 доляра вступнимъ, рôвночасно буде ся принимати новыхъ членôвъ до Союза.

Йосифъ Магутичъ, предсѣд. Алекс. Горощакъ секр.

Оголошене.

Братство Усп. Пр. Богор. ч. 56. въ Allegheny, Pa. повѣдомляе всѣхъ своихъ членôвъ, що дня 4-го януара 1903 вôдбуде ся рôчный мітинґъ въ домѣ брата Василя Гилайды N. 88 о годинѣ 2-ôй пополудни, на котрый мають ся явити всѣ члены якъ зъ близька, такъ само и зъ плейзôвъ, бо инакше пôдпадуть карѣ 1 доляра.

Програма мітинґу така:

1) Пересмотренй будуть всѣ братскй справы;

2) сколектоване залеглыхъ мѣсячныхъ вôдъ членôвъ и предложене докладного справозданя касового;

3) буде ся выбирати новый урядъ, а на кôнци буде ся принимати новыхъ членôвъ за зниженымъ вступнымъ.

Иванъ Бурка, предсѣдатель.

Оповѣщене.

Братство св. АА. Петра и Павла число „Союза“ 46. въ Плимонтъ, Па. буде мати дня 21. с. м. о годинѣ 1 пополудни рôчный мітинґъ въ гали пôдъ церковою, на котрый запрашае всѣхъ своихъ членôвъ, абы безъусловно появили ся и хто довженъ мѣсячне до братства и до „Союза“, щобы свои довги выровнали.

Стефанъ Прибышь, предсѣдатель, Стефанъ Грипякъ, секретарь

— **Дня** 7-го с. м. вôдбувъ ся рôчный мітинґъ братства св. Йоана Хрест. въ Бофало, Н. Й., на котрôмъ були сконтрольованй книжки касовй и книга членôвъ. Показало ся, що каса находить ся въ добрôмъ станѣ а зô спису членôвъ довѣдались присутнй, що въ сѣмъ роцѣ братство прибôльшило ся о половину членôвъ. — Дайжежь Боже щобъ вже разъ нашй люде зрозумѣли вартость организаціи и въ слѣдуючôмъ роцѣ вписали ся всѣ до братства и до „Союза:“ За такъ старанне ґаздоване въ братствѣ удѣлили присутнй уступаючому урядови абсолюторіюмъ а вôдтакъ приступлено до выбору нового уряду на рôкъ 1903. До уряду ввôйшли: Стефанъ Мидзанъ предсѣдатель, Васко Юрчакъ мѣстопредсѣдатель, Иванъ Завиcкій секретарь братства, Дмитро Понтусъ заст. секр., Николай Серединьскій секретарь „Союза“, Михайло Котелецъ касіеръ, Андрей Голутякъ заст. касіера; Антôнъ Ракъ, Дмитро Котелецъ и Василь Грибнякъ опѣкуны хорыхъ; Андрей Олѣяръ дверникъ; до контрольнои комісіи ввôйшли: Иванъ Бурштинъ, Йосифъ Черкасъ и Володимиръ Карпецъ; маршалокъ Иванъ Бурштинъ.

Иванъ Лещишинъ бувшій секретарь.

Братя робôтники!

Трохъ Вашихъ братôвъ, честныхъ Русинôвъ и членôвъ „Союза“ сидить въ арештѣ. Достались они такъ не за злодѣйство, або за яку другу провину, але за те, що пôдчасъ страйку боронили робôтничу справу. Братя! Жены и дѣти тихъ 3 робôтникôвъ, хотять ѣсти а ихъ мужѣ и вôтцѣ сидять замкненй въ арештѣ! Але ще не конець на тôмъ, бо компаністы старають ся всѣми силами, щобы они були засудженй на довгй лѣта арешту.

Братя, поможѣть имъ! Сежь не чужй люде, а ваша рôдня братя; се не скебы, а юнійнй робôтники майнеры.

Жертвы присилайте на адресъ редакціи Свободы, Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

Кожда хочь и найменча жертва буде публично поквитована и за кожду хоть найменчу жертву дякуе вамъ въ имени увязненыхъ вже напередъ

Комітетъ.

Чистый доходъ

призначеный для увязненыхъ страйкерôвъ.

Дня 20-го н. ст. декембра (грудня) т. е. въ суботу по св. Николаю вôдбуде ся въ гали рускои школы въ Олифантъ, Па. аматорске представлене: „ГОСТИНА СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ“.

Цѣна мѣсць: Першй три ряды крѣселъ по 35 ц., всѣ прочй мѣсця по 25 ц. — Дѣти до 14 лѣтъ платять лише 10. ц.

Родичѣ, котрй хотять зробити утѣху своимъ дѣтямъ, нехай принесуть дарунокъ своѣй дитинѣ до парохіяльного помешканя священика.

Тй дарунки буде роздавати „О. Николай“ по представленю. Кождый, хто любить свои дѣти, певно схоче учинити имъ сю приемнôсть!

Покупуйте проте дарунки якйбудь своимъ дѣтямъ (бодай кенды за пару центôвъ) и приходѣть разомъ изъ ними о год ½8 ой вечеромъ до рускои школы.

По представленю будуть забавы для дѣтей.

Вважайте, що чистый доходъ призначеный на поратунокъ вашихъ увязненыхъ братôвъ.

За комітетъ: Е. Струтиньска.

Згинули волы.

Три мѣсяцѣ тому, якъ пôшли зъ дому мои два волы. Оденъ бôльшій мавъ дзвôнокъ на карку и втятй роги, барвы червоно-бѣлои, другій менший чорно бѣлый. Хто бы знавъ або чувъ о тыхъ волахъ, най буде ласкавъ мене повѣдомити, а я заплачу кошта и нагороду.

Адресъ: Stefan Diakon, Gimli, Manitoba, Canada.

Просимо нашихъ читателѣвъ, щобы при змѣнѣ адресы подавали также свой давный адресъ.

Редакція.

Вже вôнчить ся друковати **Календарь „Союза“** на рôкъ 1903.

Коштуе лишь 25 ценгôвъ!

Календарь мѣстить въ собѣ кромѣ многихъ поучаючихъ и цѣкавыхъ рѣчей та образкôвъ также **Уставъ церковный.**

Цѣна календара назначена тому така низька, щобы рускій календарь „Союза“ мôгъ найбѣднѣйшій собѣ купити, а не выдававъ центôвъ на чуже дранте.

Просимо всѣхъ секретарѣвъ „Союза“ и рускихъ братствъ, щобы сейчасъ написали намъ скôлько прислати на ихъ руки календарѣвъ и щобы прислали заразомъ грошѣ. Тыхъ, що не зложили рахунку ще зъ тамтогорôчныхъ календарѣвъ просимо, щобы сейчасъ такій рахунокъ зложили.

„Svoboda“, Box 418 Olyphant, Pa.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ приятелôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.



Купуйте книжки!

Грошѣ присилайте напередъ.

За пересылку платимо самй.

Американьскій шляхтичъ	15
Ближнй, оповѣданя	1.00
Безъ працѣ, казка	20
Борба клясъ	10
Багнітки	10
Библія мала	30
Байки молодшимъ и старшимъ	25
Богацько галасу зъ нечевя, комедія	75
Величина и будова звѣздного свѣта	[illegible]
Возникъ Геншель	20
Великій Изборникъ	$4.00
Весела книжочка зъ образками	30
Вôдкритя Америки	10
Гумористика	10
Гамлетъ	90
Голодъ, Кн. Гамсуна	1.00
Дива Папъ,	80
Доелѣды зъ поля статистики	10
Думы и мрѣѣ	80
Духъ часу	80
Дезертиръ, Ковалева	60
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що про землю	10
Давнй пригоды Конаха Сантвина	25
Енеіда Котляревского	50
Економічне положене руськихъ селян в Угорщинѣ, Е. Егана	10
Зъ вершинъ и низинъ	1.50
Зъ села	20
Записки школяра	20
За батька, драма	25
Іван Гус, гуртовий спів, Лисенка	50
Календарь для Ам. Русинôвъ (1902)	**50**
Календарь Православный буковиньскій (1902)	40
Календар невольний 1902	20
Кльод Ґе	10
Казки Андерсена	25
Казки Толстого	20
Коваль Бассімъ	60
Катехизмъ	10
Казки Ірімôвъ	25
Казки Ірімôвъ опр.	40
Казки народнй	25
Казки народнй опр.	40
Канадійска Русь	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Капиталъ и праця	10
Камяна душа	10
Карби — гуцульскі новелі	30
Кухарна руска	70
Казка про жида	10
Лихий попутав, опов. Мирного	20
Лис Микита	50
Лихій день, комедія	10
Лупь Заливайко	15
Молитвенникъ для дѣтей	10
Молитвенникъ для дѣтей	20
Микола Палкинъ	10
Нечитальникъ	50
Нашй звѣрята	25
Народнй казки	25
На добродѣйнй цѣли, комедія	35
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	16
Нарід в неволі	10
Наталка Полтавка	20
Образки для дѣтей за оденъ	1 ц.
Оповѣданя Марка Вовчка	30
Оповѣданя С. Макара	15
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя Стороженка	10
Оповѣданя для дѣтей	20
Опришок Яношік	25
Пригоди Дон-Кіхота	40
Пѣснословець	40
Повѣсти Устіяновича	80
Протестъ галицкихъ Русинôвъ противъ мадярского тысячолѣтія	10
Про вôдступник. вôдъ рос. православія	10
Попарана ложь, комедія	10
Повѣсти Федьковича	20
Подорож до краю великанів	25
Паньскі жарти	30
Рускій спѣванникъ брош.	40
„ „ оправл.	50
Розказы про силы природы	10
Русини пряшівской епархії	35
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Свекруха, комедія	30
Словарь россійско-укр. (4 томы)	6.00
Сім казок	60
Словаки чи Русины	40
Тарасъ Бульба	80
Творы Ст. Руданьского	60
Тымко Гаврилюкъ	15
Хмельницкій и Хмельнищина	15
Чума горѣлчана	30
Читанка для III. клясы	40
Читанка для IV. клясы	60
Якъ повставъ свѣтъ?	15
Яблочникаръ, комедія	15
Як козам роги виправляють!	10

Замовляйте только тй книжки, котрй тутъ поданй.

SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

ЧИТАЙТЕ »СВОБОДУ«